

Kansallinen metsästrategia 2035 seurantaraportti 2025

Sisällys

1.	Johdanto	2
2.	Katsaus metsäsektorin toimintaympäristöön	3
3.	Mittarit.....	10
3.1	Päämäärä: Suomi on kilpailukykyinen toimintaympäristö uudistuvalla ja vastuullisella metsäalalla.....	10
3.2	Päämäärä: Metsät ovat aktiivisessa, kestävässä ja monipuolisessa käytössä.....	11
3.3	Päämäärä: Vahvistamme metsien elinvoimaisuutta, monimuotoisuutta ja sopeutumiskykyä.....	13
3.4	Päämäärä: Vahvistamme tiedolla johtamista ja osaamista metsäalalla	14
4.	Kansallisen metsästrategian kärkihankkeet	15
4.1	Metsien kasvu.....	15
4.2	Elonkirjoja talousmetsissä	17
4.3	Metsäalan uudistuminen ja kilpailukyky	19
5.	Metsästrategian toteuttaminen muiden strategioiden ja ohjelmien kautta.....	22
5.1	Kansalliset strategiat ja ohjelmat.....	22
5.2	Alueelliset metsäohjelmat	27
5.3	EU:n ja kansainvälinen metsäpolitiikka	28
6.	Lainsäädäntö, tukijärjestelmät ja tulosohtavat organisaatiot	29
6.1	Lainsäädäntö ja tukijärjestelmät.....	29
6.2	Metsästrategian toteutus tulosohtavissa organisaatioissa	30
7.	Vuoden 2026 keskeiset toimenpiteet.....	33

1. Johdanto

Kansallinen metsäneuvosto hyväksyi joulukuussa 2022 uuden vuoteen 2035 ulottuvan Kansallisen metsästrategian (KMS2035). Strategian toimeenpano aloitettiin vuoden 2023 alussa.

Valtioneuvosto teki yleisistunnossaan 19.10.2023 periaatepäätöksen Kansallinen metsästrategia 2035:stä.

Kansallinen metsästrategia sisältää Suomen metsäpolitiikan keskeiset linjaukset ja kuvaa metsäalan tärkeimmät tavoitteet, joihin julkinen valta keskittyy osana alan yhteistä kehittämistä. Uusi strategia ottaa ajanmukaisesti huomioon kokonaisvaltaisen kestävä kehityksen sekä myös metsien merkityksen ilmastomuutoksen hillinnässä ja siihen sopeutumisessa.

Kansallinen metsästrategia on yhteensovittava elinkeinostrategia, jossa otetaan huomioon niin ihminen, ympäristö kuin talous. Se kattaa metsätalouden ja -teollisuuden lisäksi myös metsien muihin sekä aineellisiin että aineettomiin tuotteisiin perustuvan tuotannon, jalostuksen, palvelut ja julkishyödykkeet sekä metsäalan osaamis- ja koulutuskysymykset.

Strategialla on liittymäkohtia useisiin kansainvälisiin ja kansallisiin strategioihin ja ohjelmiin. Kansainväliset sekä EU:n metsä-, energia- ja ympäristöpoliittiset sitoumukset ja sopimukset vaikuttavat merkittävästi Suomen metsäsektoriin. Yhdistyneiden kansakuntien (YK) prosesseissa muotoutuu, millaisen roolin metsät maailmanlaajuisesti saavat tulevaisuuden haasteiden ratkonnassa. Suomi on sitoutunut ekologisesti, taloudellisesti ja sosiaalisesti kestäväan kehitykseen (Agenda 2030 -toimintaohjelma).

Kansalliseen metsästrategiaan on sisällytetty Metsäpoliittinen selonteko 2050:n tavoitteet ja eduskunnan siitä tekemä kannanotto. Kansallisessa metsästrategiassa kuvataan keskeiset metsäalan kehittämisen tavoitteet ja painopisteet. Strategia toimii kansallisena metsäohjelmana.

Metsästrategian visio on **Kasvavaa hyvinvointia metsistä ja metsille**. Tämä saavutetaan strategian päämäärien kautta, kun

- Suomi on kilpailukykyinen toimintaympäristö uudistuvalla ja vastuullisella metsäalalla
- metsät ovat aktiivisessa, kestävässä ja monipuolisessa käytössä
- vahvistamme metsien elinvoimaisuutta, monimuotoisuutta ja sopeutumiskykyä
- vahvistamme tiedolla johtamista ja osaamista metsäalalla.

Metsästrategiassa on 14 tavoitetta. Strategian visio, päämäärät ja tavoitteet saavutetaan toteuttamalla kolmea kärkihanketta, joilla lisätään metsien kasvua, hiilensidontaa ja puuntuotosta, parannetaan talousmetsien elonkirjoa ja luodaan kilpailukykyistä toimintaympäristöä uudistuvalla ja vastuullisella metsäalalla.

Kansallista metsästrategiaa (KMS2035) toteutetaan vuosina 2023–2035. Kansallinen metsäneuvosto vahvisti 11.6.2024 vuosien 2023–2027 toimenpidesuunnitelman. Metsästrategian kärkihankkeiden keskeiset toimenpiteet on konkretisoitu toimenpidesuunnitelmaan hankeaihoina. Maa- ja metsätalousministeriö koordinoi metsästrategian toimeenpanoa ja seurantaa. Kansallisen metsäneuvoston tehtävänä on seurata strategian toteutumisen edistymistä. Metsäneuvoston työvaliokunta valmistelee metsäneuvoston käsittelyyn tuotavat asiat ja edistää sen päätösten toimeenpanoa. Strategian toimeenpanoa edistävät myös asiantuntijoista ja sidosryhmien edustajista koostuvat verkostot, joita perustetaan metsästrategian kärkihankkeille. Metsästrategian tavoitteita toteutetaan myös muiden strategioiden ja ohjelmien kautta. Metsästrategiaa

toimeenpanevat useat ministeriöt ja metsäalan toimijat. Alueelliset metsäohjelmat toteuttavat kansallista metsästrategiaa maakunnissa.

Metsästrategiaa toteutetaan valtiontalouden kehyspäästösten ja talousarvion puitteissa. Vuosittain päätetään myönnettävien tukien tasosta sekä metsästrategian kärkihankkeiden ja niiden toimenpiteiden rahoituksesta valtiontalouden kehys- ja talousarvioprosesseissa. Toimenpiteiden toteuttamiseen voidaan myös hakea EU:n hankerahoitusta.

Metsästrategian toteutus tukee osaltaan hallitusohjelman tavoitteiden saavuttamista. Hallitusohjelmaan sisältyviä metsiä koskevia linjauksia toteutetaan suurelta osin juuri Kansallisen metsästrategian kautta.

Metsäneuvosto tarkastelee vuosittain strategiassa asetettujen tavoitteiden toteutumista sekä strategisten hankkeiden etenemistä. Metsäneuvosto arvioi strategiatavoitteissa onnistumista menneen vuoden osalta ja priorisoi tulevan vuoden painopisteitä. Tarvittaessa tehdään strategian väliarviointi. Tässä raportoidaan Kansallinen metsästrategia 2035:n tuloksia vuodelta 2025.

2. Katsaus metsäsektorin toimintaympäristöön

Jari Viitanen, Antti Mutanen, Matleena Kniivilä, Jussi Leppänen ja Tuomas Niinistö

Geopolitiikan muutosten luoma epävarmuus on heijastunut myös metsäsektorille. Maailmantalouden heikko kasvu piti vuonna 2025 kysynnän hiljaisena Suomen metsäteollisuuden päämarkkinoilla. Erityisesti Euroopassa kuluttajien luottamus oman taloutensa näkymiin oli keskimääräistä selvästi alemmalla tasolla. Pitkällä aikavälillä monet megatrendit kuitenkin tukevat metsäteollisuustuotteiden kysyntää ja metsäsektoria.

Ilmastonmuutokseen, hiilinieluihin ja metsien kestävään käyttöön liittyvät kysymykset olivat vuonna 2025 merkittävä osa suomalaista metsäkeskustelua. Tämä linkittyi vahvasti kysymykseen metsäteollisuuden puun saatavuudesta tulevaisuudessa. EU:n metsiin liittyvien politiikkatoimien kansallinen täytäntöönpano eteni, mutta on edelleen liian aikaista sanoa, mikä niiden vaikutus lopulta on metsien käyttöön ja metsäsektorin toimintaedellytyksiin.

Kansallisen ennallistamissuunnitelman laadinta käynnissä, vaikutukset vielä epäselviä

Elokuussa 2024 voimaan tulleen EU:n ennallistamisasetuksen kansallisen toteutuksen kannalta keskeinen asiakirja on kansallinen ennallistamissuunnitelma, jossa määritetään esimerkiksi eri luontotyyppien kokonaispinta-alat ja alat, jotka eivät ole hyvässä tilassa, luontotyyppien suotuisat viitealat, alueet, jotka soveltuvat parhaiten luontotyyppien palauttamiseen, direktiivilajien elinympäristöjen riittävä laatu ja määrä, ja seurattavat maatalouden ja metsäekosysteemien indikaattorit sekä niiden tyydyttävät tasot. Ennallistamisasetuksen luonnos tulee toimittaa komissiolle 1.9.2026 mennessä. Tässä vaiheessa ei kuitenkaan tarvitse vielä vahvistaa esimerkiksi metsäekosysteemien indikaattoreiden tyydyttäviä tasoja tai tuntea tarkasti luontotyyppien pinta-alan jakautumista hyvään ja ei-hyvään tilaan, sillä tämä tapahtuu ennallistamissuunnitelman jatkovalmistelussa myöhempinä vuosina.

Suomessa, kuten myös muissa jäsenvaltioissa, tiedot luontotyyppien pinta-alasta, sijainnista ja erityisesti tilasta ovat puutteellisia. Ennallistamissuunnitelman laadinnan tukemiseksi LUHTI-hankkeessa (Kärkkäinen ym. 2025) pyrittiin täsmentämään sekä luontotyyppien määritelmiä että luontotyyppien hyvän tilan kuvauksia pinta-alaltaan laajojen metsäisten luontotyyppien (boreaaliset luonnonmetsät, lehdot, harjumetsät ja puustoiset suot) osalta. Tulosten mukaan sekä

luontotyyppien tunnistamiselle että hyvälle tilalle tarvitaan selkeitä kriteerejä. Lisäksi havaittiin, että luontodirektiivin luontotyypeistä tehdyissä kansallisissa tulkinnoissa on eroja Suomen ja Ruotsin välillä. Erot olivat selvimmät harjumetsissä. Metsäisten luontotyyppien tunnistamiskriteerit ovat olennaisia sen vuoksi, että merkittävä osa luontotyypeistä sijaitsee nykyisten suojelualueiden ulkopuolella ja yksityismailla. Hyvän tilan kriteerit puolestaan määrittävät, millainen on se tila, jota luontotyyppien ennallistamistoimilla tavoitellaan sekä voidaan luontotyyppillä toteuttaa hyvän tilan saavuttamisen jälkeen puuntuotantoon tähtääviä metsätaloustoimia ilman, että rikotaan heikentämättömyysvelvoitetta.

Metsäbiotalouden tiedepaneelin selvityksessä (Kniivilä ym. 2025) tarkasteltiin skenaarioiden avulla pinta-alaltaan laajojen metsäisten luontotyyppien ennallistamisen vaikutuksia hakkuisiin ja metsäsektorin arvonlisäykseen. Ennallistamistoimina olivat nykyisen puuntuotannon maan pinta-alan siirtäminen puun tuotannon ulkopuolelle (suojaus) tai rajoitettuun puun tuotantoon (poimintahakkuut). Lievimmässä vaihtoehdossa boreaalisten luonnonmetsien suotuisana viitealana käytettiin vuoden 1995 arvioitua pinta-alaa, ja tässä skenaariossa hakkuut pienenevät enimmillään 3,4 miljoonaa kuutiometriä ja metsäsektorin arvonlisäys väheni 370 miljoonaa euroa vuodessa suhteessa perusuraan. Kunnianhimoisimmassa skenaariossa boreaalisten luonnonmetsien suotuisana pinta-alana käytettiin luontotyyppien suojelutasoarvioinnissa ilmoitettua pinta-alaa, ja enimmillään hakkuukertymä pieneni 16,8 miljoonaa kuutiometriä sekä metsäsektorin arvonlisäys 1,8 miljardia euroa vuodessa suhteessa perusuraan. Metsäisten luontotyyppien ennallistamisen toteutuksella voi siten olla merkittävä vaikutus metsäsektorille, mutta vaikutuksen suuruuteen voidaan vaikuttaa kansallisilla valinnoilla.

Meneillään on myös selvitys, jossa tarkastellaan metsäisten luontotyyppien ennallistamisen lisäksi myös ennallistamisasetuksen 12 artiklan tavoitteita tukevia toimia metsien monimuotoisuuden kannalta tärkeiden rakennepiirteiden vahvistamiseksi luontotyyppien alueiden ulkopuolisissa talousmetsissä. Tavoitteena on arvioida luontotyyppien ennallistamisen ja talousmetsätoimien kokonaisvaikutusta hakkuukertymiin ja metsäsektorin arvonlisäykseen. Alustavien tulosten mukaan talousmetsätoimien, joihin kuuluvat esimerkiksi säästöpuiden määrän lisääminen, jatkuvaan kasvatukseen siirtyminen aiempaa suuremmilla pinta-aloilla ja lehtipuiden suosiminen hakkuissa, vaikutukset voivat olla suhteellisen suuria verrattuna luontotyyppien ennallistamisen vaikutuksiin, sillä talousmetsätoimia toteutetaan laajoilla pinta-aloilla.

RED III -direktiivi viety osaksi kansallista lainsäädäntöä

Päivitetyn uusiutuvan energian direktiivin (RED III) edellyttämät muutokset vietiin osaksi kansallista lainsäädäntöä heinäkuussa 2025 muuttamalla kestävyyslakia 393/2013. Muutokset lainsäädännössä koskivat erityisesti metsäbiomassan kestävyyskriteereitä. Päivitetystä kansallisesta kestävyyslaista määritetään esimerkiksi alueita, joilta metsäbiomassan korjaaminen energiaksi ei ole kestävää (no go -alueet). Muutokset energiapuun hankinnan käytäntöihin on nähty vähäisinä. Toisaalta ikimetsien sekä vuonna 2008 tai sen jälkeen uudisojitettujen turvemaiden tunnistaminen voi aiheuttaa toimijoille käytännön haasteita sekä tuottaa lisäkustannuksia. Metsäbiomassan kestävyyskriteereitä ei sovelleta metsäteollisuuden sivuvirtoihin. Sivutuotteita polttavia laitoksia koskevat kuitenkin kasvihuonekaasujen uudet päästövähennyskriteerit, joiden täyttäminen saattaa aiheuttaa haasteita vanhemmilla laitoksilla. RED III laskee kestävyys- ja päästövähennyskriteerien soveltamisen laitostekorajoja, joten ne koskevat raportointi- ja seurantavelvoitteineen aiempaa suurempaa joukkoa toiminnanharjoittajia. On myös huomattava, että uusiutuvan energian direktiivin kestävyyskriteereihin viitataan EU-taksonomian metsätalouden teknisissä arviointikriteereissä sekä hiilen poistojen ja hiiliviljelyn sertifiointimenetelmiä harmonisoivan CRCF-

asetuksen pysyviä hiilenpostoja koskevassa delegoidussa asetuksessa. Näin ollen on mahdollista, että puun korjuuseen liittyvien kestävyyskriteerien soveltaminen laajenee vapaaehtoisuuteen perustuvien järjestelmien kautta vähitellen koskemaan myös muuta kuin suoraan energiakäyttöön metsästä korjattavaa puuta.

Metsäkatoasetuksen soveltamisen alkua lykättiin jälleen ja EU:n parlamentti hylkäsi metsien monitorointiasetuksen

EU:n metsäkatoasetuksen soveltamisen piti alun perin alkaa suurten yritysten osalta vuoden 2024 lopussa sekä mikro- ja pienyritysten osalta vuoden 2025 heinäkuun lopussa. Mikro- ja pienyritysten puolen vuoden siirtymäaika ei kuitenkaan koskenut EU:n puutavara-asetuksen piiriin kuuluvia tuotteita. Vuoden 2024 lopussa asetuksen soveltamisen alkua päätettiin lykätä vuodella. Asetuksen täytäntöönpano on ollut ongelmallista, koska asetuksen mukaiset velvoitteet ovat monille toimijoille kokonaan uusia, asetuksen tulkintaan on liittynyt merkittäviä epäselvyyksiä ja komission tietojärjestelmissä on ollut puutteita. Komissio antoi lokakuussa 2025 asetuksen muutosehdotuksen, joka olisi muun muassa muuttanut toimijoiden velvoitteita, luonut yksinkertaistetun ilmoitusmenettelyn sekä lykännyt asetuksen soveltamisen aikataulua pieniltä yrityksiltä. Sen sijaan suurten yritysten kohdalla soveltaminen olisi alkanut vuoden 2025 lopussa. Komission esitys kasvatti entisestään asetuksen soveltamiseen liittyvää epävarmuutta, eikä sitä hyväksytty sellaisenaan. Sen sijaan asetuksen soveltamisen alkua päätettiin jälleen lykätä vuodella.

Von der Leyenin 1. komission metsiin liittyvistä lainsäädäntöesityksistä mahdollisesti eniten keskustelua sekä Euroopan parlamentissa että neuvostossa lienee herättänyt metsien monitorointiasetus. Vaikka metsätiedon harmonisoinnille on EU:ssa tarvetta, komission esityksen tosiasialliset tavoitteet ovat jääneet selkiytymättä. Euroopan parlamentin AGRI- ja ENVI-valiokunnat ottivat syyskuussa 2025 kielteisen kannan metsien monitorointiasetusehdotukseen, eikä se enää etene parlamentissa.

Myös viherväittämädirektiivin (green claims -direktiivi) käsittely pysähtyi vuonna 2025. Direktiivi on herättänyt huolta erityisesti yritysten hallinnollisen taakan kasvun vuoksi. Ympäristöväittämiin liittyvän harmonisoidun sääntelyn luonnilla EU-tasolla voisi olla myönteisiä vaikutuksia metsäsektorille. Erityisesti vapaaehtoisten hiilimarkkinoiden näkökulmasta viherväittämädirektiiviin kohdistuu odotuksia: direktiivin on toivottu selkiyttävän sitä, miten hiiliyksiköitä voidaan ylipäättään hyödyntää ja ilmastotoimista kertoa yritysten markkinointiviestinnässä.

LULUCF-asetuksen ensimmäinen velvoitekausi päättyi ja EU sai uuden biotalousstrategian

LULUCF-asetuksen ensimmäisen velvoitekauden (vuodet 2021–2025) tulokset vahvistetaan vuonna 2027. Tällä hetkellä ei tiedetä, saavuttaako EU tavoitteensa (kokonaispäästöt eivät ylitä kokonaispoistumia, ns. no-debit-sääntö) ja ovatko jäsenvaltioiden joustomahdollisuudet käytössä. Jäsenvaltiot ovat ottaneet käyttöön uusia seurantamenetelmiä kansallisissa kasvihuonekaasuinventaariorissaan, ja tiedot esimerkiksi metsien päästöistä ja poistumista ovat päivittyneet kansallisten metsien inventaariokierrosten valmistuttua. Samalla useat jäsenvaltiot Suomi mukaan luettuna ovat tilanteessa, jossa velvoitteiden toteutuminen vaikuttaa haastavalta.

Vuosien 2021–2025 LULUCF-asetuksen mukaiseen tilinpitoon ja velvoitteiden seurantaan liittyy keskeisesti jäsenvaltiokohtaiset metsien vertailutasot, jotka vahvistettiin loppuvuonna 2020. Koska kansallisiin kasvihuonekaasuinventarioihin on tehty menetelmämuutoksia, alkuperäiset vertailutasot eivät ole enää vertailukelpoisia kasvihuonekaasuinventarioissa raportoitujen tietojen

kanssa. Tämän vuoksi vertailutasoihin on tehtävä teknisiä korjauksia. Komission loppuvuodesta 2025 julkaiseman ohjeen mukaan teknisenä korjauksena tulisi ottaa huomioon myös esimerkiksi ilmastonmuutoksen vaikutukset sekä geopolittiset muutokset, jotka Suomessa käytännössä tarkoittavat venäläisen puun tuonnin päättymistä keväällä 2022 Venäjän hyökättyä Ukrainaan. Vertailutasoihin tehtävät tekniset korjaukset voivat vaikuttaa merkittävästi jäsenvaltioiden metsien vertailutasoon ja tätä kautta niin jäsenvaltioiden kuin koko EU:n LULUCF-sektorin vuosien 2021–2025 velvoitteiden toteutumiseen. Tilanteen selkiyttämiseksi komissio on pyytänyt jäsenvaltioilta kertomaan suunnitelmistaan tehdä teknisiä korjauksia ja arvioimaan niiden suurusluokkaa alkuvuodesta 2026.

Komissio julkaisi marraskuussa 2025 tiedonantona EU:n uuden biotalousstrategian. Strategiassa biotalous nähdään EU:n vihreän kasvun ja kilpailukyvyyn mahdollistajana, ja se tunnistaa biologisten resurssien merkityksen EU:n strategisen autonomian kannalta. Strategia myös korostaa biologisten resurssien käyttöä korkeamman arvonlisän tuotteisiin, bioteknologisten ratkaisujen mahdollisuuksia, pyrkii edesauttamaan uusien ratkaisujen skaalaamista teolliseen tuotantoon sekä luomaan tuotteille markkinoita. Suomessa strategian vastaanotto on ollut pääasiassa myönteistä. Strategiassa toisaalta myös korostetaan biomassan kestävyysvarmistamista, mikä on herättänyt huolta metsäalalla siitä, onko suunnitteilla uusia kestävyyskriteerejä. Millainen merkitys uudella biotalousstrategialla lopulta on, riippuu sen toimeenpanosta ja erityisesti tulevasta sääntelystä, kuten bioteknologiaalainsäädännöstä (Biotech Act I ja II).

Suomessa metsäpolitiikan suurimmat muutokset kohdistuvat verotukseen

Vuodelle 2025 puuntuotannon tukemiseen varatut määrärahat laskivat 37,3 miljoonaan euroon. Metsätalouden tukia haettiin vilkkaasti ja Metsäkeskus ilmoitti syyskuun 2025 alussa puuntuotannon tukemiseen varattujen määrärahojen loppuvan kesken. Suurin osa haetuista tuista kohdistui taimikon ja nuoren metsän hoitoon, johon oli myös varattu eniten tukivaroja. Myös tukia metsäteiden perusparannukseen haettiin edellisvuosia aktiivisemmin. Määrärahojen loppuessa tukien maksu keskeytettiin ja maksuja jatketaan vuoden 2026 puolella.

Vuodelle 2026 valtion talousarvioesityksessä tukea puuntuotantoon on budjetoitu 36,2 miljoonaa euroa, eli tuet leikkaantuvat noin miljoonalla eurolla vuodesta 2025. Metsätalouden puuntuotannon tukien käyttöasteessa on tapahtunut muutos muutaman vuoden takaisesta. Vielä vuonna 2023 aiemman Kemera-tukijärjestelmän määrärahoista jäi viisi miljoonaa käyttämättä ja tätä ennen jopa kymmeniä miljoonia. Vuonna 2024 Metka-tukijärjestelmän käynnistyessä aiempien vuosien tukien leikkausten myötä määrärahat olivat jo täyskäytössä. Vuodelle 2025 varatut tuet loppuivat jo kesken ja myös vuodelle 2026 varatut tuet tulevat loppumaan kesken. Taustalla on taimikon ja nuoren metsän hoidon tukien yksinkertaistaminen Metka-tukijärjestelmässä de minimis-perusteisiksi, mutta myös metsäteiden perusparannuksen tukihakemusten huomattava kasvu vuonna 2025 ennen metsäteiden tukiehtojen heikentymistä vuodenvaihteessa 2025/2026. Aiemmassa Kemera-tukijärjestelmässä taimikon ja nuoren metsän hoidon tuet perustuivat maa- ja metsätalouden alan ja maaseutualueiden valtiontukien suuntaviivoihin.

Metsätalouden verotukseen on tehty kolme merkittävää muutosta. Ensimmäinen vuoden 2025 alusta toteutunut uudistus liittyy metsätalouden vuokratuloihin. Näitä ovat esimerkiksi tuulivoimaloiden, tukiasemien ja aurinkovoimaloiden maapohjista tai vaikutusalueista, metsästysoikeuksista, ulkopuoliselle metsätaloustyöhön vuokraamisesta, metsänsuojelusta ja metsämaisemasta saadut vuokratulot. Vuoden 2024 loppuun asti tällaiset tulot olivat maatalouden tuloja ja maataloutta harjoittamattomilla metsänomistajilla maatalouden nettovarallisuuden

puuttuessa ansiotuloja. Vuoden 2025 alusta alkaen metsätalousmaan ja maatalousmaan vuokratulot ovat olleet henkilökohtaisia pääomatuloja.

Merkittävin yksityishenkilöitä ja yhteismetsiä koskeva metsäverouudistus toteutui vuoden 2026 alusta, jolloin metsävähennyksen enimmäismäärää ja vuotuista metsävähennysoikeutta kasvatettiin 60 prosentista 75 prosenttiin. Tämä tarkoittaa myös aiempien ja myös jo loppuun käytettyjen metsävähennyspohjien kasvamista metsän alkuperäisen hankintamenon perusteella. Metsävähennyksen kasvattamisella saattoi olla myös merkitystä, kun metsänomistajat harkitsivat puukaupan ajoittamista loppuvuonna 2025 verotettavien puumyyntitulojen saamiseksi vasta vuonna 2026. Hallituksen esityksessä metsävähennyksen kasvattamisen verovaikutus metsänomistajille ja yhteismetsille arvioitiin yli 30 miljoonaksi euroksi vuodessa, mikä on summana lähes verrannollinen vuotuisin käytettävissä oleviin metsätalouden Metka-tukiin. Metsävähennyksen voi tehdä vain metsätalouden pääomatuloista. Jos metsäomaisuus luovutetaan myöhemmin, käytetty metsävähennys lisätään luovutusvoittoon tai luovutustappioon. Luovutusvoitto verotetaan pääomatuloverotuksessa, jollei kyseessä ole luovutusvoittoverovapaa luovutus. Vastikkeettomassa luovutuksessa aiemman omistajan metsävähennysoikeus ja käytetyt metsävähennykset siirtyvät seuraavalle omistajalle.

Kolmas metsätalouteen liittyvä verouudistus on toteutumassa vuoden 2027 alusta alkaen. Muun muassa osakeyhtiöitä koskeva yhteisöveroaste on laskemassa 20 prosentista 18 prosenttiin. Metsää omistavien osakeyhtiöiden määrä on lisääntynyt merkittävästi viimeisten 15 vuoden aikana, joten yhteisöveroasteella alkaa olla merkitystä muulloinkin kuin perinteisten metsää omistavien metsäteollisuusyhtiöiden tai niiden metsistä muodostettujen metsätalousyhtiöiden kautta.

Maa- ja metsätalousministeriö käynnisti kesällä 2025 laajan toimenpidepaketin, jonka tavoitteena on pitkäjänteisesti vahvistaa metsien kasvua ja hiilinieluja. Toimenpidepaketti liittyy pääministeri Orpon hallitusohjelmaan ja kansallisen ilmastolain hiilineutraaliustavoitteeseen vuodelle 2035 sekä EU:n LULUCF-asetuksen tavoitteiden saavuttamiseen. Toimilla varaudutaan myös metsätuhoihin ja ilmastonmuutoksen vaikutuksiin. Se sisältää muutoksia metsälainsäädäntöön ja lisärahoituksen muun muassa tuhkalannoitusten merkittävään lisäämiseen. Myös uutta metsäpinta-alan lisäämisen tukijärjestelmää valmistellaan. Lisäksi metsänomistajien tietoja sopivista kohteista ja toimenpiteistä lisätään. Maa- ja metsätalousministeriön metsälainsäädännön muuttamista käsittelevä hanke on käynnissä kesäkuusta 2025 elokuuhun 2026.

Uuden metsien monimuotoisuuden toimintaohjelma METSO:n ensimmäinen toimintakausi käynnistyy vuonna 2026. METSO jatkuu vapaaehtoisuuteen perustuvana ja laajenee pysyvän suojelun osalta koko maahan. Pohjois-Suomessa pysyvässä suojelussa keskitytään vanhojen ja luonnontilaisten metsien suojeluun. Ohjelmakausi on jaettu kahteen jaksoon. Ensimmäiselle jaksolle vuosille 2026–2030 on määrällisiä tavoitteita. Vuosien 2031–2040 METSO-tavoitteet sovitetaan yhteen kansallisen ennallistamissuunnitelman tavoitteiden kanssa.

Metsäteollisuustuotteiden markkinakysyntä väisua vuonna 2025

Metsäteollisuustuotteiden kysyntä Suomen keskeisillä vientimarkkinoilla oli vaihtelevaa vuonna 2025. Vielä alkutalvesta 2025 näkemykset maailmantalouden ja sitä myötä metsäteollisuustuotteiden kysynnän hitaasta elpymisestä elivät voimakkaina, mutta ennusteita alettiin tarkentamaan alaspäin jo loppupalven aikana. Yhdysvaltojen äkillinen tullipolitiikan muutos protektionistisempaan suuntaan keväällä 2025 sai maailmankaupan hetkellisesti sekaisin ja loi

suurta epävarmuutta koko globaaliin kauppajärjestelmään. Vuoden aikana euron merkittävä vahvistuminen Yhdysvaltain dollariin nähden heikensi metsäteollisuuden kilpailukykyä euroalueen ulkopuolelle. Venäjän hyökkäyssodan jatkuminen Ukrainaan ja uusien geopoliittisten konfliktien syntyminen pitivät markkinoilla epävarmuutta yllä koko vuoden ajan. Kuluttajien heikko luottamus ja varovainen kuluttaminen näkyivät pakkausmateriaalien ja paperin kulutuskysynnän vaisuutena. Metsäteollisuustuotteista oli myös ylitarjontaa, mikä vaikutti hintoihin.

Alkuvuoden 2025 aikana sahatavaran tuotanto- ja vientimäärät sekä vientihinnat nousivat, mutta käänne tapahtui jo kesällä. Euroopan rakentamisen pitkittynyt heikkous, kilpailutilanne ja kustannuspaineet heikensivät viennin kannattavuutta, ja loppuvuonna sahatavaran tuotanto- ja vientimäärien kasvu heikkeni. Myös vientihintojen nousu pysähtyi, ja markkinanäkymät muuttuivat selvästi varovaisemmiksi. Rakentamisen heikkona pysynyt suhdannetilanne painoi myös erityisesti havuvanerin kysyntää, ja vanerin tuotanto- sekä vientimäärät laskivat. Koivuvanerin markkina säilyi suhteellisesti vakaampana. Vanerin toimituksia Suomesta heikensivät lisäksi tuotantohäiriöt ja kevään työtaistelut.

Graafisten papereiden kysynnän pitkään jatkuneet rakenteelliset haasteet näkyivät Suomessa kapasiteetin sopeutus päätöksinä. Euroopassa paperin tuotantokapasiteettia on kysyntään nähden edelleen liikaa, mikä painoi hintoja. Vaikka pakkausmateriaalien kysyntää tukivat kuluttajapakkaamisen pitkän aikavälin trendit sekä uudet ja modernisoidut tuotantolinjat, myös kartongin vientihinnat heikkenivät loppuvuotta 2025 kohti hintojen laskiessa ja asiakkaiden varovaisuuden kasvaessa. Euroopassa kilpailua kiristi kiinalaisen kartongin kasvanut tarjonta. Myös sellumarkkinoilla tilanne jatkui epävarmana paperin ja kartongin kysyntöjen pysyessä heikkona. Suomessa sellun tuotantoa rajoitettiin useilla tehtailla tuotantoseisokeilla heikon kysynnän seurauksena.

Sahateollisuus ry:n mukaan sahatavaraa tuotettiin 11,7 miljoonaa kuutiometriä vuonna 2025. Määrä oli seitsemän prosenttia edellisvuotta enemmän. Mäntysahatavaraa tuotettiin 5,8 ja kuusisahatavaraa 5,9 miljoonaa kuutiometriä. Metsäteollisuus ry:n mukaan vuonna 2025 Suomessa tuotettiin sellua 7,3 miljoonaa tonnia, mikä oli 4,4 prosenttia edellisvuotta enemmän. Paperin tuotanto kasvoi edellisvuodesta 0,6 prosenttia kolmeen miljoonaan tonniin. Kartongin tuotantomäärät puolestaan supistuivat vajaa pari prosenttia 3,6 miljoonaan tonniin. Vanerin tuotanto supistui vajaa kuusi prosenttia 0,9 miljoonaan kuutiometriin. Tullin ulkomaankaupan ennakkotietojen perusteella metsäteollisuustuotteiden viennin kokonaisarvo vuonna 2025 kasvoi edellisvuodesta 3,3 prosenttia 12,5 miljardiin euroon.

Vuonna 2025 Suomessa metsäteollisuuden tuotantokapasiteetin sulkemiset ja tuotantoseisokit liittyivät pääasiassa markkinatilanteen heikkenemiseen ja kysynnän vaihteluihin. Kapasiteetin käyttöasteet erityisesti massa- ja paperiteollisuudessa jäivät alhaisiksi. UPM Kymmene Oyj sulki vuoden 2025 lopussa Kaukaan paperitehtaan. Lopetuksen myötä päällystetyn aikakauslehtipaperin vuosittainen kapasiteetti väheni 300 000 tonnia. Myös Sappi Europe sulki päällystettyä aikakauslehtipaperia tuottavan paperikoneen Kirkniemen tehtaallaan Lohjalla. Sulkemisen myötä päällystetyn aikakauslehtipaperin tuotantokapasiteetti väheni 175 000 tonnilla. Metsä Boardin Takon kartonkitehdas ajettiin alas kesäkuun 2025 loppuun mennessä. Tehtaan kapasiteetti oli 210 000 tonnia päällystettyä taivekartonkia. Metsä Woodin Suolahden vaneritehtaalla koivuvanerin 35 000 kuutiometrin tuotanto ajettiin alas maaliskuussa 2025. Havuvanerin 160 000 kuutiometrin tuotanto päättyi Suolahdessa kesällä 2026.

Metsäteollisuuden kysynnän heikentyessä Metsä Groupin Joutsenon sellutehdas oli tilapäisesti pysäytettyä kesäkuusta 2025 alkaen. Tehdas käynnistyi uudelleen vuoden lopulla. Metsä Groupin Rauman sellutehtaalla oli myös noin kuukauden mittainen tuotantoseisokki joulukuussa 2025, jonka jälkeen tuotantoa on nostettu asteittain. UPM-Kymmene Oyj sulki Kaukaan sellutehtaan elokuukuussa huoltoseisokin ajaksi, sekä sulki tilapäisesti Pietarsaaren sellutehtaan noin kahdeksi viikoksi marraskuussa tuotannon sopeuttamiseksi markkinaolosuhteisiin.

Merkittävin uusi investointi oli Stora Enson Oulun uuden kuluttajapakkauskartonkilinjan valmistuminen elokuussa 2025. Linjan odotetaan saavuttavan täyden 750 000 tonnin tuotantokapasiteetin päällystettyä taivekartonkia ja päällystettyä valkaisematonta kartonkia vuoden 2027 aikana. Osana tätä suurta rakennemuutosta Oulun tehdasalueelle on rakennettu uutta tuotantokapasiteettia (350 000 tonnia) myös kemihierteen (CTMP) tuotannolle. Sekä mekaanisessa että kemiallisessa metsäteollisuudessa on lisäksi tehty useita tuotantoa tehostavia investointeja.

Hakkuu- ja puukauppamäärät vähenivät vuonna 2025

Raakapuumarkkinoilla kantohinnat ja puukauppamäärät nousivat kesäkuuhun 2025 asti, mutta kääntyivät sen jälkeen laskuun. Loppuvuoden laskevien kantohintojen ja vähäisempien puukauppamäärien vuoksi myös koko vuoden puukauppa jäi vuodentakaista pienemmäksi. Ennakkotietojen mukaan teollisuuspuuta hakattiin Suomessa 60,1 miljoonaa kuutiometriä. Määrästä oli tukkia 26,8 ja kuitupuuta 33,3 miljoonaa kuutiometriä. Teollisuuspuun hakkuut vähenivät edellisvuodesta noin kaksi miljoonaa kuutiometriä, ja määrä oli noin kolme prosenttia pienempi kuin edellisen viiden vuoden aikana keskimäärin. Ennakkotietojen mukaan vuonna 2025 yksityismetsien puukauppamäärät vähenivät edellisvuodesta 19 prosenttia. Puutavaralajeittain puukauppamäärät vähenivät tukkipuulla 21, kuitupuulla 20, mäntypikkutukeilla viisi ja kuusipikkutukeilla yhdeksän prosenttia. Erikoispuun eli lähinnä runkohinnoitellun puun kauppa sen sijaan kasvoi 19 prosenttia. Pystykaupoissa mäntytukin reaalin keskihinta nousi edellisvuodesta neljä, kuusitukin kolme ja koivutukin yhden prosentin. Mänty- ja kuusikuitupuun keskihinnat kohosivat kaksi prosenttia ja koivukuitupuun keskihinta kasvoi yhden prosentin. Loppuvuoden alenevan kehityksen vuoksi joulukuun 2025 kantohintatasot olivat vuoden keskihintaa alhaisempia.

Lauha talvi sekä vaihtoehtoisten energiantuotantomenetelmien yleistymisen näkyivät energiapuumarkkinoilla vuonna 2025. Edellisvuonna kasvaneiden varastotasojen seurauksena energiapuun ostomäärä väheni 45 prosenttia 3,5 miljoonaan kuutiometriin. Tilastoitu kauppamäärä oli pienin sitten vuoden 2020. Energiapuun hinnat kääntyivät vuonna 2025 laskuun pysyen kuitenkin suhteellisesti korkealla tasolla. Vuonna 2025 pystykaupoissa energiapuusta maksettiin keskimäärin 16,0 euroa kuutiometriltä ja hankintakaupoissa 39,7 euroa kuutiometriltä.

Metsäkiinteistöjen kauppamäärät ja -hinnat nousussa vuonna 2025

Metsäkiinteistökauppoja käytiin vuonna 2025 Suomen Sijoitusmetsien tilastoinnin mukaan aiempaa aktiivisemmin. Tammi-marraskuun 2025 aikana kauppoja tehtiin Suomessa 2 100:sta yli 10 hehtaarin metsäkiinteistöstä. Tämä vastasi 67 900 hehtaaria metsää. Vuonna 2024 vastaavat luvut olivat 1 904 kauppaa ja 62 800 hehtaaria. Suomen Sijoitusmetsien tarjonnan muutoksista puhdistetun markkinahintaindeksin vuosimuutos oli joulukuussa +7,5 prosenttia, kun vuotta aiemmin muutos oli 1,5 prosenttia. Metsätilojen hintatason nousuvauhti kuitenkin hidastui vuoden 2025 viimeisellä neljänneksellä.

3. Mittarit

Metsästrategian tavoitteiden seurantaan on laadittu mittaristo kuvaamaan yleistä metsäalan kehitystä, strategian toteutumista ja toimenpiteiden vaikuttavuutta. Jokaiselle metsästrategian tavoitteelle on asetettu vähintään yksi tulostittari. Mittareille on määritelty tavoitetasot vuodelle 2035 joko lukuarvona tai muutoksen suuntana. Tulostittarit liittyvät hankesalkun kärkihankkeisiin, joten niillä pystytään seuraamaan myös toimenpiteiden toteutumista tai vaikuttavuutta. Mittaristossa on myös yleisiä metsäalan kehitystä kuvaavia tilamittareita sekä toimenpiteiden panostittareita. Osa mittareista toteutetaan kyselyinä, ja mukana on myös mittareita, joiden määrittely ja aineiston saaminen vaativat kehitystyötä.

5 = Tavoite ylitetty

4 = Tavoite saavutettu

3 = Tavoite toteutunut osittain

2 = Tavoite ei ole toteutunut

1 = Tavoitteesta on luovuttu

0 = Ei ole arvioitavissa

3.1 Päämäärä: Suomi on kilpailukykyinen toimintaympäristö uudistuvalla ja vastuullisella metsäalalla

Päämäärän mittareiden seuranta: <https://www.luke.fi/fi/tilastot/indikaattorit/kansallisen-metsastrategian-2035-mittarit/suomi-on-kilpailukykyinen-toimintaymparisto-uudistuvalla-ja-vastuulliselle-metsaalalle>.

Mittari	Tavoitetaso vuonna 2035	Arvio 0–5	Kommentit (täydennetään tarvittaessa)
Metsiin perustuva liiketoiminta monipuolistuu ja kasvaa			
Metsäalan arvonlisäys (milj. €) alatoimialoitain	kasvaa	3	Lähtötaso 2022 Metsätalous sekä luontomatkailu ja virkistyskäyttö kasvaneet
Hiilensidontapalvelut ja luontoarvokauppa	kasvaa	0	Strategiakaudella kehitettävä mittari
Proaktiivinen ja tehokas yhteistyö sekä vaikuttaminen EU- ja kansainvälisissä prosesseissa tukevat metsäalan toimintaedellytyksiä			
Laadullinen arviointi	myönteinen kehitys	0	Strategiakaudella kehitettävä mittari
Sujuva hallinto ja toimiva infra luovat ennakoitavan ja kannustavan toimintaympäristön			
Päätösten läpimenoajat (kamera ja metka)	nopeutuu	2	Lähtötaso 2022

			Metkan käynnistymisessä haasteita
Tiestön korjausvelka ja sen kehitys (€, km) yleiset tiet ja yksityistiet, mukana sillat	alenee	2	Lähtötaso 2022
Toimivat markkinat turvaavat raaka-aineiden ja palveluiden saatavuuden			
Metsäteollisuuden ja puupohjaisen energiatuotannon kotimaisen puun ja tuontipuun käyttömäärät (m ³)			Tilamittari Lähtötaso 2022
Investoinnit puuta käyttävään teollisuuteen (€)	investoinnit ylittävät poistot	0	Mittarista puuttuu poistot, viimeisin tieto vuodelta 2023

3.2 Päämäärä: Metsät ovat aktiivisessa, kestävässä ja monipuolisessa käytössä

Päämäärän mittareiden seuranta: <https://www.luke.fi/fi/tilastot/indikaattorit/kansallisen-metsastrategian-2035-mittarit/metsat-ovat-aktiivisessa-kestavassa-ja-monipuolisessa-kaytossa>.

Mittari	Tavoitetaso vuonna 2035	Arvio 0–5	Kommentit
Metsien käyttö on tavoitteellista ja se perustuu tietoon sekä metsänomistajien aktiivisiin päätöksiin			
Metsänomistajat tietävät tavoitteensa	tietoisuus kasvaa	0	Ei vuotuista seurantaa, Suomalainen metsänomistaja 2020 -tutkimuksen mukaan 10,7 % kyselyyn osallistuneista ei ollut selkeitä tavoitteita metsänomistamisen suhteen.
Metsänomistajat tuntevat metsiensä tuotantomahdollisuudet	tietoisuus kasvaa	0	Ei vuotuista seurantaa

Aktiivinen ja monipuolistuva metsänhoito lisää metsän kasvua ja tukee ilmastonmuutoksen hillintää			
Puuston tilavuus metsä- ja kitumaalla (milj. m³)	kasvaa	4	Lähtötaso 2022 / VMI12/13
Puuston vuotuinen kasvu metsä- ja kitumaalla (milj. m³)	kasvaa	2	Lähtötaso 2022 / VMI12/13
Metsien hiilinielu (milj. tonnia CO₂-ekv.)	lisäys maankäyttösektorilla 3 miljoonaa tonnia CO ₂ - ekv./v	2	Lähtötaso 2022
Taimikon ja nuoren metsän hoitorästit (ha)	vähenee	3	Lähtötaso 2022 / VMI 12/13
Metsälannoituksen kokonaismäärä (ha/v)	kasvaa	4	Lähtötaso 2022 2022 tasosta kasvua
Hakkuutapa (%)	monipuolistuvat	2	Lähtötaso 2022 Ei merkittävää muutosta. Hakkuutapojen sisäinen vaihtelu on kasvanut.
Metsänomistajille ja toimijoille suunnatut palvelut sekä kannusteet tukevat aktiivista, kestävä ja monipuolista metsien käyttöä, huomioiden maakunnalliset erityispiirteet			
Metsään.fi-palvelua käyttävien määrä (kpl)	kasvaa	4	Lähtötaso 2022
Metka-tuen toteutusmäärät (ha työlajeittain)	saavutetaan tavoitetasot	2	Metka-työryhmän tavoitetasot Tukivarojen riittämättömyys
Metsien tarjoamat ekosysteemipalvelut lisäävät ihmisten hyvinvointia ja luovat uusia ansaintamahdollisuuksia			
Kantorahatulot (mrd. €)		0	Tilamittari Lähtötaso 2022 2024 kasvaneet
Metsäbiotalouden työlliset (hlö)	kasvaa	3	Lähtötaso 2022 Luontomatkailu ja virkistyskäyttö kasvanut,

			metsätalous ja puutuoteteollisuus laskenut
Ekosysteemipalvelujen ihmisille tuottama hyvinvointi	kehitettävä mittari	0	Strategiakaudella kehitettävä mittari

3.3 Päämäärä: Vahvistamme metsien elinvoimaisuutta, monimuotoisuutta ja sopeutumiskykyä

Päämäärän mittareiden seuranta: <https://www.luke.fi/fi/tilastot/indikaattorit/kansallisen-metsastrategian-2035-mittarit/vahvistamme-metsien-elinvoimaisuutta-monimuotoisuutta-ja-sopeutumiskykyä>.

Mittari	Tavoitetaso vuonna 2035	Arvio 0–5	Kommentit
Käännetään talouskäytössä olevien metsien monimuotoisuuskehitys elpymisuralle			
Kuolleen puun määrä (m³/ha)	edetään kohti 10 m ³ /ha keskimääräistä tasoa talousmetsissä	3	Lähtötaso 2022 / VMI12/13
Lehtipuun määrä, ei koivu (m³/ha)	kasvaa talousmetsissä	3	Lähtötaso 2022 / VMI12/13
Vanhojen puiden määrä (kpl/ha)	Kasvaa talousmetsissä	3	Lähtötaso 2022 / VMI12/13
Yksityismetsien hakkuukohteiden luonnonhoidon laatu		0	Strategiakaudella kehitettävä mittari
Vahvistetaan metsien ilmastokestävyyttä ja hallitaan tuhoriskejä			
Kasvatushakkuiden korjuujälki	myönteinen kehitys	0	Lähtötaso 2022 Seurantatapa muuttunut
Metsätuhot (ha)	ei kasva	4	Tilamittari Lähtötaso 2022 / VMI12/13
Sekametsien osuus	kasvaa	3	Lähtötaso 2022 / VMI 13
Hallitaan metsätalouden aiheuttamia ympäristöriskejä			

Suometsän hoidon valuma-alueen suunnitelmien määrä	kasvaa	3	Lähtenyt hyvin hitaasti liikkeelle
Maaperän laatuun liittyvä mittari	kehitettävä mittari	0	Strategiakaudella kehitettävä mittari
Metsätalouden vesistökuormitus	vuosikuorma ja vuotuinen keskipitoisuus vähenee	0	Strategiakaudella kehitettävä mittari

3.4 Päämäärä: Vahvistamme tiedolla johtamista ja osaamista metsäalalla

Päämäärän mittareiden seuranta: <https://www.luke.fi/fi/tilastot/indikaattorit/kansallisen-metsastrategian-2035-mittarit/vahvistamme-tiedolla-johtamista-ja-osaamista-metsaalalla>.

Mittari	Tavoitetaso vuonna 2035	Arvio 0–5	Kommentit
Laadukas tutkimus, kehittyvä paikkatieto ja tiedon käytettävyys luovat vahvan tietopohjan päätöksenteolle ja ennakkoinnille			
Metsäsektorin julkisen T&K-rahoituksen määrä (€)	kasvaa	4	Lähtötaso 2022
KMS2035 TKI-ohjelman rahoitus (€)	ohjelman mukainen	0	Mittarin tiedot julkaistaan myöhemmin
Avoimen metsätiedon hyödyntäminen	kasvaa	4	
Metsäalan osaaminen on monipuolista, vastaa muuttuviin tarpeisiin ja hakeutuminen metsäalan ammatteihin kasvaa			
Oppimistulosten työelämävastaavuus ja alalle työllistyminen	kasvaa	3	Lähtötaso 2022 2024 yliopisto myönteinen kehitys
Viestintä ja vuorovaikutus lisäävät metsien käytön, metsäympäristön ja metsäkuulttuurin ymmärrystä yhteiskunnassa ja erityisesti nuorten keskuudessa			
Metsien käyttö ja sen hyväksyttävyys		0	Strategiakaudella toteutettava kyselytutkimus
Metsäasioiden käsittely mediassa		0	Mediaseuranta vuodesta 2025 Liite 2b MN 17.3.2026

4. Kansallisen metsästrategian kärkihankkeet

Kärkihankkeet yhdessä toteuttavat strategian visiota, päämääriä ja tavoitteita. Jokainen kärkihanke vaikuttaa useampaan päämäärään ja tavoitteeseen. Kullakin kärkihankkeella on oma erityistehtävänsä ja näkökulmansa, mutta kärkihankkeiden väliset kytkökset ovat vahvat. Vastuullisen ja yhteensovittavan strategian toteutukseen kuuluu, että yksittäistä kärkihanketta ei edistetä siten, että se vaikeuttaa strategian kaikkien päämäärien toteutumista. Ristikkäisvaikutuksia tarkastellaan kaikissa kärkihankkeissa. Yhteensovittamiseen liittyviä toimenpiteitä on erityisesti metsäalan uudistuminen ja kilpailukyky -kärkihankkeessa. Tutkimus, tietopohja, osaaminen, digitalisaatio ja avoimen datan hyödyntäminen, vuorovaikutus ja viestintä sisältyvät jokaiseen kärkihankkeeseen.

Kuva 1. Vaikuttavuuspolku hankkeiden vaikuttavuuden arviointiin (Gaia Consulting Oy ja Pellervon ta-
loustutkimus PTT, 2023)

Valmistautuminen	Kiihdytys		Eteneminen		Loppukiri	
1. Soveltava tutkimus ja mallintaminen	2. Selvitykset ja kehittämis-tarkastelut	3. Menetelmä-kehitys	4. Menetelmien arviointi	5. Kokailut ja pilotointi	6. Epäsuora päätöksentekoon vaikuttaminen	7. Suora päätöksentekoon vaikuttaminen
Tavoite: Soveltava perustutkimusta johonkin tiettyyn aiheeseen/ uuden tiedon tuottamiseksi, akateemisen tutkimuksen menetelmien. Tuottaa polttoainetta jatkoselvityksille. Tunnusmerkit: Tieteelliset julkaisut ja artikkelit	Tavoite: Tiettyyn kysymykseen vastaaminen tai tiedon koostaminen. Selvitys, ei uusi tieteellinen tutkimus. Tunnusmerkit: Selvitysraportit, esiselvitykset, kehittämisraportit. Pääosin olemassa olevaan dataan perustuvia selvityksiä.	Tavoite: Tutkitaan konkreettinen mahdollinen tapa toteuttaa päätösvaihtoehtoja/ nieluvaikutuksia/sopeutumista. Uuden menetelmän kehitys esim. tutkimustiedon pohjalta. Tunnusmerkit: Kehitetään uusi menetelmä, jota voidaan hyödyntää hiilestä kiinni – tavoitteiden tavoittelussa.	Tavoite: Menetelmien ja västävien vaikutusten ja toteutettavuuden arviointi. Tunnusmerkit: Es-kehitetty uutta menetelmää, vaan arvioidaan tai vertaillaan olemassa olevia menetelmiä joihin näiden vaikuttavuutta.	Tavoite: (Uuden menetelmän) toteutuksen suunnittelu ja testaus, mahdollisesti tiedon levittäminen ja demonstraatio. Tunnusmerkit: Konkreettiset pilotit, kokailut ja demonstraatioit esim. koetilalla, joihin testataan uutta menetelmää.	Tavoite: Toteutetaan pohjatuotteen neuvontapalvelut, koulutus-organisaatiot epäsuora viestintä. Tunnusmerkit: Pyritään vaikuttamaan epäsuorasti esim. maan-metäntuottajien päätöksentekoon, esim. perustojen ja neuvontapalvelujen kautta. Myös perinteisiä tuottavien org. koulutus.	Tavoite: Viestintä maan-metäntuottajille ja muille päätöksentekijöille, vaikuttaminen valtionhallinnon päätöksentekoon, esim. tulopöytäkirjojen valmistelu, normichälykäs valmistelu. Tunnusmerkit: Suora viestintä jolla päätöksentekijä tavoitetaan.
Vaikutavuuden edellytykset: relevantti aihe, tuosten hyödyntäminen vaikuttavuuspolulla	relevantti aihe, tuosten hyödyntäminen vaikuttavuuspolulla	Menetelmällä todella on riittävästi hakutuja vaikutuksia, ei (negatiivisia) sivuvaikutuksia ja on kustannustehokas	Laajapohjainen arviointi josta parhaat menetelmät jatkoon	Soveltava testaus, riittävä demonstraatio, riittävästi maatalan kynnnyksen kokailut (joihin kukaan osallista)	Tavoitetaan suoraan lähtö- vaikutetaan lähtöihin jolla riittävä kyky vaikuttaa toimintatapoihin (esim. maanmetäntäajat)	Tavoitetaan toimintatapoihin tekijät (esim. maanmetäntäajat), vaikutetaan kantaan jolla saavat aikaan muutoksen, muutoksia syntyy

Lukujen 4.1, 4.2 ja 4.3 taulukoihin on koottu tarkasteluvuonna 2025 käynnissä olleet ja valmistuneet KMS-hankkeet. Hankekuvaukset, loppuraportti sekä mahdolliset linkitykset toteuttajien sivuille löytyvät sekä [ministeriön nettisivulta](#) sekä tässä raportissa myös hankekohtaisesti viittauksella Hanketiedot.

Hankekuvaukset: <https://mmm.fi/kms/strategian-toteutus/hankekuvaukset>.

4.1 Metsien kasvu

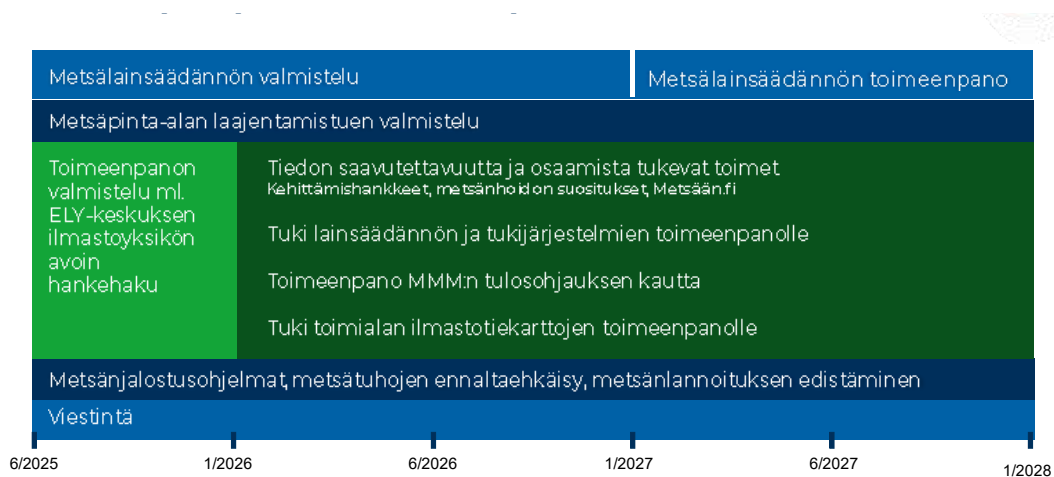
Metsien kasvu -kärkihanke toteuttaa erityisesti metsien aktiivisen, kestävän ja monipuolisen käytön päämäärää sekä osaltaan myös metsien elinvoimaisuuden ja sopeutumiskyvyn tavoitteita. Metsien kasvu -verkosto kokoontui vuonna 2025 kerran käsittelemään metsien kasvuun ja hiilinielujen vahvistamiseen liittyviä toimenpiteitä.

Metsien kasvu -kärkihankkeen toteutus jatkui vuonna 2025. Hiilestä kiinni -hankkeiden päättymisen jälkeen hanketyö oli aiempaa vähäisempää. Useat Suomen kestävän kasvun ohjelman (RRF) hankkeet jatkuivat vielä 2025 toteuttaen metsästrategian tavoitteita. Merkittävin kärkihanketta koskeva työ oli metsien kasvun ja hiilinielujen vahvistamisen toimenpidepaketin valmistelu ja sen

toteutuksen käynnistäminen. Työ perustui hallitusohjelman kirjauksiin, jotka käsittelevät kansallista metsästrategiaa sekä hiilinieluja, -varastoja sekä metsien kasvua vahvistavien toimien jatkamista. Luonnonvarakeskuksen toimenpidekohtaisen vaikutusarvion mukaan kasvua ja hiilensidontaa on mahdollista tuntuvasti lisätä muun muassa lisäämällä puuston kasvatustiheyttä, välttämällä liian voimakkaita harvennuksia ja nostamalla uudistamisjäreyttä. Myös metsänlannoituksella ja jalostetun viljelymateriaalin käytöllä voidaan lisätä merkittävästi metsien kasvua. Laadittu toimenpidepaketti sisältää lainsäädännön muutoksia, taloudellista ohjausta ja sen kehittämistä sekä metsänomistajille ja metsäalan toimijoille suunnattua viestintää ja neuvontaa. Toteutettavat toimet ovat keskeisiä metsien kasvun kärkihankkeessa. Hallitus linjasi metsien kasvua ja hiilinieluja vahvistavien toimien toimeenpanosta osana energia- ja ilmastostrategian valmistelua.

Metsätuhojen ennakointi ja torjunta on tärkeä osa tulevaisuuden metsien kasvun ja käytön turvaamista. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan varautumissuunnitelma metsätuhoihin julkaistiin kesäkuussa 2025. Varautumissuunnitelmassa ja sen liitteessä kuvataan metsiemme tämän hetken merkittävimmät tuhonaiheuttajat ja toimenpiteet niihin varautumiseksi. Julkaisu on ladattavissa osoitteessa <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-366-729-7>.

Kuva 2. Metsien kasvun ja hiilinielujen vahvistamisen toimenpidepaketin toimeenpano 2025–2027.

Hankkeen nimi	Hankkeen kesto ja rahoitus	Vaikuttavuus ja vaikuttavuuspolku	Loppuraportti tai muut huomiot
Metsäpinta-alan laajentamistuen valmistelun työryhmätyö	2025–2026 19 500 €	Hiilinielut ja -varastot vahvistuvat 5–7	Tapio Oy Metsien kasvupaketti
Metsänhoidon suositusten toimenpidepaketti: hyväkasvuiset metsät ja hiilinielut	2025–2027 1 100 000 €	Hiilinielut ja -varastot vahvistuvat 6–7	Tapio Oy Metsien kasvupaketti
Metsänhoidon suositusten toimenpidepaketti: MHS Digi -jatkokehitys	2025–2027 500 000 €	Hiilinielut ja -varastot vahvistuvat 3	Tapio Oy Metsien kasvupaketti
PinusTools: Ilmastonmuutoksen myötä lisääntyviin mäntyjen kuolemiin varautuminen	2025–2026 140 000 €	Vältytään mittavilta metsätuhoilta 1–2	Hanketiedot

TIESIT – Puu- ja energihuollon turvaaminen	2022–2026 5 000 000 €	Kulkuyhteydet paranevat 6–7	Hanketiedot
Monitavoitteiseksi täsmämetsätalouden osaajaksi - etänä (E-Täsmä)	2023–2025 866 600 €	Metsänomistajien aktiivisuus lisääntyy 6–7	Hanketiedot RRF-rahoituksella

4.2 Elonkirjoja talousmetsissä

Elonkirjoja talousmetsissä -kärkihanke kohdistuu erityisesti päämäärään, jolla vahvistetaan metsien elinvoimaisuutta, monimuotoisuutta ja sopeutumiskykyä. Metsäluonnon monimuotoisuus ja muut metsien ympäristöhödyt ovat keskeinen osa metsäelinkeinon kilpailukykyä sekä metsien aktiivista, kestävä ja monipuolista käyttöä. Tiedolla johtaminen ja osaaminen linkittyy vahvasti elonkirjon edistämiseen.

Kansallisen metsästrategian toimeenpanoa tukevan biodiversiteettiverkoston työ keskittyi kansallisen ennallistamissuunnitelman valmistelun tukemiseen. Verkoston jäsenet kutsuttiin osallistumaan kahteen Teemaryhmä 5:n kokoukseen, joissa käsiteltiin ennallistamisasetuksen artikla 12 mukaisia metsäindikaattoreita.

Monimetsän jatko -hankkeen työnä tehtiin talousmetsien luonnonhoidon keinojen tavoitteisiin keskittyvää monikanavaista viestintää, koulutuksia ja luonnonhoidon neuvontaa sekä uusia elinympäristöjen ja uhanalaisen lajiston tilan parantamiseen liittyviä neuvontamateriaaleja.

Priodiversity LIFE -hankkeeseen kytkeytyvä MoniTeKo-hanke vaikutti useissa Priodiversity LIFE -hankkeen alatyöryhmissä. Kokonaisvaltaisen luonnonhoidon toimintamallin kehittämistä jatkettiin. Toimintamalli on tarkoitettu metsäalan ja maanomistajan tueksi monimuotoisuuskeskittymillä toimittaessa. Hanke toteutti verkkokysely monimuotoisuuskeskittymien maanomistajille.

Metsäalan luonnonhoito-opetuksen sisältöjen uudistaminen -hankkeessa uudistettiin metsäalan luonnonhoito-opetuksen pääsisällöt sekä tuotettiin sisällöistä tarkemmat kuvaukset ja osaamisvaatimukset. Sisällöt on tarkoitettu hyödynnettäväksi metsäalan opetuksessa ja oppimateriaalin tuottamisessa. Tuotettujen sisältöjen mukainen opetus ja opiskelu varmistavat, että opiskelijat tuntevat muun muassa keskeiset lainsäädännön velvoitteet sekä kansallisen metsästrategian luonnonhoidon tavoitteet.

Ennallistamisen rahoituksen buustaus -hankkeessa selvitettiin, miten yksityinen sektori näkee oman roolinsa ennallistamisasetuksen edellyttämiin luonnon tilaa parantaviin toimiin ja niiden rahoittamiseen osallistumisessa. Hankkeen tulokset julkaistaan helmikuussa 2026.

Opitaan ojista -jatkohankkeen julkaisemassa raportissa esitellään viime vuosina tuotettuja suometsien hoitoa ja valuma-alue suunnittelua tukevia aineistoja ja arvioidaan niiden käytettävyyttä osana Metka-suunnitelman laadintaa.

Elonkirjoja talousmetsissä -kärkihankkeet toteutettiin valtaosin Tapion palvelusopimusrahoituksen, METSO-hankerahoituksen sekä Hiilestä kiinni -ilmastotoimenpiderahoituksen turvin.

Hankkeen nimi	Hankkeen kesto ja rahoitus	Vaikuttavuus ja vaikuttavuuspolku	Loppuraportti tai muut huomiot
Monimuotoisuustoimien tehostaminen ja kohdentaminen talousmetsissä (MoniTeKo)	2024–2031 400 000 €	Monimuotoisuus vahvistuu 5–6	Hanketiedot Tapion palvelusopimus
Metsäpuiden geenivarojen ex situ -suojelun kiireelliset toimenpiteet: Saarnen, kynäjalavan ja vuorijalavan geneettisen monimuotoisuuden inventointi ja pelastaminen	2025–2027 98 700 €	Sopeutuminen paranee 3	Luonnonvarakeskus
Ennallistamisen buustaus	2025–2026 232 000 €	Monimuotoisuus vahvistuu, rahoituspohja laajenee 2	Hanketiedot T&K
Monimetsä jatko	2024–2026 560 000 €	Monimuotoisuus vahvistuu 7	Hanketiedot Tapion palvelusopimus
Talousmetsien jalopuut	2024–2026 91 000 €	Metsien rakenne monipuolistuu 6–7	Hanketiedot
Tinttimetsä - Metsätiaiset luonnon monimuotoisuuden viestinviejinä	2024–2026	Monimuotoisuus ja luontoarvot paranevat 6–7	Hanketiedot
Luonnonhoidon opetussisällöt	2025 90 000 €	Monimuotoisuus vahvistuu 6–7	Hanketiedot Tapion palvelusopimus
Monihyötyinen valuma-alue suunnittelu	2025 90 000 €	Vesistökuormitus pienenee Vesien tila paranee 5	Hanketiedot Tapion palvelusopimus
Kuntien METSO-rantajatkumot	2023–2025	Monimuotoisuus vahvistuu 7	Hanketiedot METSO-yhteistoimintaverkostohanke
Opitaan ojista -jatkohanke	2023–2025 79 000 €	Vesistökuormitus pienenee Vesien tila paranee 5	Hanketiedot Tapion palvelusopimus

4.3 Metsäalan uudistuminen ja kilpailukyky

Metsäalan uudistuminen ja kilpailukyky -kärkihanke toteuttaa erityisesti tiedolla johtamisen ja osaamisen päämäärää ja luo kilpailukykyistä toimintaympäristöä uudistuvalla ja vastuullisella metsäalalla.

KMS2035:n valmistelua varten vuonna 2022 perustettu paikkatieto- ja digitalisaatioverkosto ei kokoontunut vuoden 2025 aikana. Monitieteistä yhteensovittamista tukeva metsäalan ennakointi ja kilpailukyky -verkosto kokoontui kerran vuoden 2025 aikana.

Paikkatietoon ja digitalisaatioon liittyvää kehittämistä on viety eteenpäin pääosin Suomen kestävän kasvun ohjelman eli RRF-rahoituksen turvin. Lisäksi Suomen metsäkeskus on tehnyt metsä- ja luontotietoon liittyvää kehittämistä sekä omien tietojärjestelmien ja digitaalisten palveluidensa kehittämistä Metsien kasvun ja hiilinielujen lisäämisen toimenpidepaketin rahoituksella ja omalla rahoituksellaan. Maanmittauslaitoksen johdolla sovittiin seuraavasta kansallisesta laserkeilaus ja ilmakuvausohjelmasta. Vuonna 2025 jatkettiin metsäalan koulutuksen kehittämistä ja toteutettiin puumarkkinaselvitys.

Kärkihankkeessa korostuu myös kansainvälinen vaikuttaminen ja vuorovaikutus. Erityisen tärkeää on proaktiivinen vaikuttaminen EU- ja kansainvälisessä politiikassa. Strategian toimeenpanoa edistämään perustettu kansainvälisen metsäpolitiikan yhteistyöverkosto kokoontui kaksi kertaa vuoden 2025 aikana. Verkoston tehtävänä on auttaa kansallisen metsästrategian toteutuksessa lisäämällä kansainvälistä osaamista, yhteistyötä ja vaikuttamista.

Kärkihankkeessa vuorovaikutusta ja yhteistyötä vahvistetaan erityisesti metsänomistajien ja nuorten kanssa. Kärkihankkeessa vakiinnutetaan kansallisia ja alueellisia toimia, joilla lisätään metsien käytön, metsäympäristön ja metsäkulttuurin ymmärrystä.

Vuonna 2025 toteutettiin nuorten metsäneuvosto, joka on osa Suomen metsäpolitiikkaa ohjaavan kansallisen metsästrategian toteutusta ja nuorten osallistumisen kanava. Nuorten metsäneuvoston järjestämisestä vastasi laaja nuorten työryhmä yhteistyössä Suomen Partiolaisten, Suomen 4H-liiton ja Suomen Metsäyhdistyksen kanssa. Mukaan osallistui yhteensä 27 nuorta eri puolilta Suomea. Nuoret valitsivat neuvostossa käsiteltäväksi teemaksi metsien kestävän ja sukupolvien välisestä näkökulmasta oikeudenmukaisen käytön. Lisäksi maa- ja metsätalousministeriö kysyi nuorten metsäneuvostolta toimenpide-ehdotuksia nuorisoviestinnän kehittämiseksi ja metsäalan kiinnostavuuden lisäämiseksi. Nuorten metsäneuvosto esitti 26.3.2025 puheenvuoron maa- ja metsätalousministeri Sari Essayahin johtamalle kansalliselle metsäneuvostolle.

Vuonna 2025 toteutettiin myös metsäalan nuorisoviestinnän foorumi, joka kokoaa vuosittain yhteen metsäalan kouluyhteistyötä ja nuorisoviestintää tekevät ammattilaiset ja aiheesta kiinnostuneet. Kehittämisfoorumin tavoitteena on saada ja jakaa uusia näkökulmia nuorisoviestinnän kehittämiseen, löytää yhteistyökumppaneita ja kuulla laajasti mitä oman organisaation ulkopuolella aiheen tiimoilta tapahtuu.

Vuonna 2023 asetettu metsäbiotalouden tiedepaneeli julkaisi vuonna 2025 selvityksiä, joiden aiheina oli EU:n ympäristö-, ilmasto- ja energiapolitiikkojen vaikutukset metsäbiotalouteen, metsäbiotalouden monet merkitykset ja luontotyyppien ennallistamisen vaikutukset metsäsektoriin. Lisäksi tiedepaneeli toteutti kuntavaalien alla kansalaiskyselyn metsien käytöstä, osallistui ennallistamissuunnitelman tiedesparraukseen yhdessä muiden tiedepaneelien kanssa ja otti aktiivisesti kantaa muihin ajankohtaisiin metsäasioihin. Metsäbiotalouden tiedepaneeli on tieteellinen ja riippumaton asiantuntijaelin, jonka tavoitteena on tukea politiikkaprosessin suunnittelua ja seurantaa sekä poliittista päätöksentekoa koostamalla tieteellistä tietoa ja lyhyen ja

pitkän aikavälin tiedepohjaisia skenaarioita kestävän metsäarvoketjun ja metsäpohjaisten ekosysteemipalvelujen taloudellisista, ekologisista, sosiaalisista ja kulttuurisen kestävyyden ulottuvuuksista.

Hankkeen nimi	Hankkeen kesto ja rahoitus	Vaikuttavuus ja vaikuttavuuspolku	Loppuraportti tai muut huomiot
Metsänhoidon suositukset; koordinointi, sidosryhmätyö ja viestintä	Jatkuva	Metsänomistajat tuntevat omien metsiensä mahdollisuudet ja pystyvät tekemään tavoitteidensa mukaisia päätöksiä Metsänomistajien päätöksenteko aktivoituu 6–7	Tapion palvelusopimus
Metsäbiotalouden tiedepaneeli	toimikausi 2023–2026 rahoitus 2023–2025 2 000 000 €	Päätökset perustuvat tutkittuun tietoon 2, 4	Metsäbiotalouden tiedepaneeli
Tulevaisuuden yksittäisen puun tietoihin pohjautuva metsätietojärjestelmä 2.0 (UNITE)	2025–2028 350 000 €	Toimijoilla ja maanomistajilla on enemmän tietoa toimenpiteiden suunnitteluun ja parempaan laatutiedon hyödyntämiseen 5	
Nyt on puun aika	2025–2027 3 100 000 €	Metsäalan liiketoiminta kasvaa, kilpailukyky ja kannattavuus paranee 2	Nyt on Puun Aika Luonnonvarakeskus
Osaapu-selvitys metsäbiotalouden koulutuksen, osaamisen ja työvoiman saatavuuden kehittämistarpeista	2025–2026 120 000 €	Alalle valmistuu ja siellä työskentelee tarvittavia määriä työtehtäviin soveltuvia, ajantasaisen osaamisen omaavia ja työmarkkinoiden tarvitsemia ammattilaisia 2	TTS T&K-rahoitus
Puumarkkinaselvitys	2024–2025 160 000 €	Metsäalan liiketoiminta kasvaa, kilpailukyky ja kannattavuus paranee 2	Hanketiedot PTT Raportti 308 VN-rahoitus

Selvitetään ulkomaisen metsätyövoiman tarve, saatavuus sekä koulutuksen käytännöt ja kehitystarpeet	2024–2025 40 000 €	Alalle valmistuu ja siellä työskentelee tarvittavia määriä työtehtäviin soveltuvia, ajantasaisen osaamisen omaavia ja työmarkkinoiden tarvitsemia ammattilaisia 2	Loppuraportti ja toimenpidesuosituks et Metsämiesten Säätiön rahoittama hanke
Kansallinen kaukokartoitus ja metsien digitaalinen kaksonen (MetsäKaksonen)	2023–2025 1 315 000 €	Toimijoilla ja maanomistajilla on enemmän tietoa toimenpiteiden suunnitteluun ja parempaan laatutiedon hyödyntämiseen 5	Hanketiedot RRF-rahoitus
Kohti ilmastokestävämpää ja monimuotoisempaa puunkorjuuta sensoriteknologian ja tarkan paikkatiedon avulla (IlmoStar)	2023–2025 1 286 700 €	Kustannustehokkaamm at, monipuolisemmat ja täsmällisemmät metsäoperaatiot 1–5	Hanketiedot RRF-rahoitus
Kestävän täsmämetsätalouden todentaminen ja menetelmät (KESTOTÄSMÄ)	2023–2025 976 600 €	Toimijoilla ja maanomistajilla on enemmän tietoa toimenpiteiden suunnitteluun ja parempaan laatutiedon hyödyntämiseen 2–5	Hanketiedot RRF-rahoitus
Metsäalan koulutuksen laadullisen tuloksellisuuden mittauksen toteutus	2023–2025 150 000 €	Alalle valmistuu ja siellä työskentelee tarvittavia määriä työtehtäviin soveltuvia, ajantasaisen osaamisen omaavia ja työmarkkinoiden tarvitsemia ammattilaisia 2	Hanketiedot 2025 mitattiin perustutkintokoulut uksen tuloksia. Työ jatkuu 2026–2028: 2026 mitataan metsätalousinsinööri koulutuksen tuloksia TTS:n valtionavustus
Metsäkoneenkuljettajakoulutuk sen soveltuvuuskokeen valmistelu ja pilotointi	2022–2025 260 000 €	Alalle valmistuu ja siellä työskentelee tarvittavia määriä työtehtäviin soveltuvia, ajantasaisen osaamisen omaavia ja työmarkkinoiden tarvitsemia ammattilaisia 3–4	Hanketiedot TTS:n valtionavustus Pilotti valmistui, työ jatkuu tilastointina ja työpajatoimintana

Valtioneuvoston julkaisusarjassa (2022:13): (<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-383-685-3>) Strategia on Suomessa ensimmäinen laatuaan ja se on valmisteltu laajapohjaisessa yhteistyössä keskeisten toimijoiden kanssa. Strategian visiona on: *Luonnon virkistyskäytön edistämiseen on panostettu kansallisena menestystekijänä. Lähiluonto on noussut arvoonsa päätöksenteossa. Yhä useampi on löytänyt itselleen sopivan tavan liikkua ja olla luonnossa. Väestön terveys ja hyvinvointi ovat parantuneet.*

Kansallisessa luonnon virkistyskäytön strategiassa 2030 on asetettu luonnon virkistyskäytön kehittämisen tavoitteet vuoteen 2030. Strategian toteutuksen tueksi laadittiin toimintaohjelma vuosille 2023–2025 (<https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-361-969-2>). Toimintaohjelmaan sisältyi 35 toimenpidettä, joilla strategiaa toteutettiin vuoteen 2025 mennessä.

Syksyllä 2025 ympäristöministeriön tilaama ulkopuolinen arviointi strategian toimintaohjelman edistymisestä (<https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-361-075-0>) totesi kaikkien strategian toimintaohjelman teemakokonaisuuksien käynnistyneen, ja niiden alle sijoittuvien toimenpiteiden edistyneen. Vaikka toimenpiteet ovat edenneet, on arvioinnin mukaan vielä liian aikaista arvioida, ovatko tehdyt toimet riittäviä tavoitteiden edistämiseksi. Strategiaa, sen tavoitteita ja toimintaohjelman toimenpiteitä pidettiin tarkoituksenmukaisina.

Ympäristöministeriö asetti 9.2.2026 koordinaatioryhmän valmistelemaan strategian toimeenpanoa ja seuranta. Asettamispäätöksen mukaan koordinaatioryhmän tehtävänä on laatia kansallisen luonnon virkistyskäytön strategian 2030 toimintaohjelma vuosille 2026–2030, koordinoita ja edistää strategian ja toimintaohjelman toteutumista, vastata strategian toimeenpanon seurannasta ja loppuarvioinnista ja tarvittaessa tehdä esitys strategian päivityksestä.

Maankäyttösektorin ilmastosuunnitelma (MISU)

Vuonna 2022 valtioneuvoston selontekona annetun maankäyttösektorin ilmastosuunnitelman avulla maankäyttösektori on kytketty entistä tiiviimmin osaksi kansallisen ilmasto- ja energiapolitiikan suunnittelua ja toimeenpanoa. Ilmastokestävän metsätalouden osalta tavoitteena on ylläpitää ja vahvistaa metsien hiilinieluja ja varastoja huolehtimalla metsien hoidosta, kasvukyvystä ja terveydestä sekä edistämällä monipuolisia metsien kasvatusta- ja käsittelytapoja. Metsäpinta-alaa pyritään lisäämään muun muassa joutoalueita ja ohutturpeisia peltoja metsittämällä ja metsäkatoa vähentämällä. Tavoitteena on edistää myös pitkään hiiltä varastoivien puutuotteiden käyttöä. Maankäyttösektorin ilmastotoimia edistetään nykyisillä ohjaus- ja kannustejärjestelmillä sekä hanketoiminnalla.

Arvioinnin johtopäätökset

- Maankäyttösektorin ilmastosuunnitelma on ajantasainen suhteessa sille asetettuun tavoitteeseen.
- Nykyisten EU:n LULUCF-velvoitteiden saavuttaminen on epävarmaa maankäyttösektorin ilmastosuunnitelman toimenpiteiden nykytasolla.
- Suomen hiilineutraaliustavoitteen 2035 saavuttaminen kotimaisin toimin edellyttäisi merkittäviä lisätoimia kaikilla sektoreilla, mukaan lukien maankäyttösektorilla. Maankäyttösektorin ei arvioida tuottavan niin suurta nettonielun määrää, että se kattaisi taakanjako- ja päästökaupparektorin arvioidut päästöt vuonna 2035.

Vuonna 2025 laadittiin MISUn väliarvio, jonka mukaan maankäyttösektorille suunnitelmassa asetetusta 3 Mt CO₂-ekv vuosittaisen lisäisen päästövähennyksen tavoitteesta vuoteen 2035 mennessä on saavutettu 1 Mt CO₂-ekv. Nykyisten EU:n LULUCF-velvoitteiden saavuttaminen on

epävarmaa maankäyttösektorin ilmastosuunnitelman toimenpiteiden nykytasolla. Myös Suomen hiilineutraaliustavoitteen 2035 saavuttaminen kotimaisin edellyttäisi merkittäviä lisätoimia kaikilla sektoreilla. Maankäyttösektorin ei arvioida tuottavan niin suurta nettonielun määrää, että se kattaisi taakanjako- ja päästökauppasektorin arvioidut päästöt vuonna 2025. Misun toimeenpanon etenemistä seurataan Luonnonvarakeskuksen kehittämän seurantajärjestelmän avulla.

Vuosina 2024–2025 maa- ja metsätalousministeriö valmisteli metsien kasvun ja hiilinielujen vahvistamisen toimenpidepaketin Keväällä 2025 hallitus linjasi virkатыönä valmistellun raportin pohjalta toimenpiteistä, joita toteutetaan vuosina 2025–2027. Metsien kasvun ja hiilinielujen vahvistamisen toimenpidepaketti kokooa yhteen toimet, joilla edistetään ilmastokestäviä metsänhoidon käytäntöjä, tuetaan talousmetsien kasvukykyä ja vahvistetaan hiilinieluja pitkälle tulevaisuuteen. Samalla hallitus linjasi ohjauskeinoista ja rahoituksesta, joiden avulla metsien kasvua ja hiilinieluja pyritään vahvistamaan. Metsäsektorin toimijat ovat tärkeässä roolissa toimenpiteiden toteutuksessa.

Pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelmaan kirjatun toimenpidepaketin lähtökohtana oli muuttunut tilannekuva maankäyttösektorin nettonielusta ja metsien kasvun hiipumisesta. Lisäksi taustalla oli tarve tehdä päätöksiä maankäyttösektorin lisätoimenpiteistä, joiden avulla voidaan edistää kansallisen ilmastolain ja Euroopan unionin LULUCF-velvoitteiden täyttämistä MISUssa ja KMS2035:ssä jo linjattuja keinoja tehostaen ja vahvistaen. Toimenpidepaketti kirjattiin myös osaksi energia- ja ilmastostrategian maankäyttösektorin ilmastotoimia ja sen toteutus tukee myös toimialan päivitettyjen vähähiilikarttojen toimeenpanoa.

Toimenpidepaketilla edistetään metsänuudistamisen vauhdittamista, puuston kasvattamista tiheämpänä, kiertoaikojen pidentämistä, metsätuhojen ennaltaehkäisyä, metsänlannoitusta sekä metsäpinta-alan laajentamista uuden tukijärjestelmän avulla. Toimenpiteitä edistetään Suomen metsäkeskuksen ja Tapio Oy:n sekä Elinvoimakseksuksen ilmastoyksikön avoimessa hankehaussa valittavien kehittämishankkeiden kautta toteutetun informaatio-ohjauksen avulla. Lisäksi toimien toteutumista ohjataan metsälainsäädäntömuutoksin sekä turvemaametsien terveyslannoitukseen ohjatulla lisärahoituksella. Toimenpidepaketin ilmastovaikutukset riippuvat toimien toteutumisasteesta.

Ilmastonmuutoksen sopeutumissuunnitelma (KISS)

Valtioneuvosto hyväksyi kansallisen ilmastonmuutokseen sopeutumissuunnitelman 2030 (KISS2030) joulukuussa 2022. Suunnitelman visiona on edistää hyvinvointia ja turvallisuutta muuttuvassa ilmastossa. Suunnitelman kolmea päämäärää tarkentavat kymmenen teeman alle jaotellut 24 tavoitetta. Tavoitteita toteutetaan suunnitelmassa esitetyillä toimilla. Kansallinen ilmastonmuutokseen sopeutumissuunnitelma (KISS2030) sisältää ilmastonmuutokseen liittyvän riski- ja haavoittuvuustarkastelun. Maa- ja metsätalousministeriö asetti vuonna 2025 laajapohjaisen toimeenpanoryhmän edistämään kansallisen sopeutumissuunnitelman toimeenpanoa ja seuranta. Suunnitelman väliarviointi tehdään vuoden 2026 aikana. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan ilmastonmuutokseen sopeutumisen toimintaohjelma hyväksyttiin vuonna 2024. Ohjelma toimii ohjaavana ja viestinnällisenä välineenä ilmastonmuutokseen sopeutumisen vahvistamiseksi MMM:n hallinnonalalla. Ohjelma osaltaan tukee Kansallisen ilmastonmuutokseen sopeutumissuunnitelman (KISS2030) toimeenpanoa.

Sopeutumispolitiikan lähtökohta on, että ilmastoriskien hallinta ja ilmastonmuutokseen sopeutuminen sisällytetään osaksi toimialojen ja toimijoiden normaalia suunnittelua ja toimintaa. Sopeutumistyötä tehdään aktiivisesti osana maa- ja metsätalousministeriön jokapäiväistä työtä.

Energia- ja ilmastostrategia ja Keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelma (KAISU)

Viimeisin kansallinen energia- ja ilmastostrategia valmistui syksyllä 2025. Metsäsektoria strategioissa koskevat mm. uusiutuvan energian, kuten puupolttoaineiden käyttöä, maankäyttösektoria ja ilmastomuutokseen sopeutumista koskevat tavoitteet ja linjaukset.

Keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelman tarkoituksena on linjata päästökaupan ulkopuolisen sektorin toimenpiteet, joilla saavutetaan EU:n Suomelle asettama päästötavoite 2030 ja hallitusohjelman mukainen hiilineutraaliustavoite 2035. Keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelma laaditaan kerran vaalikaudessa ja viimeisin suunnitelma valmistui syksyllä 2025.

Kansallinen luonnon monimuotoisuusstrategia

Kansallisen luonnon monimuotoisuusstrategian laatimisesta säädetään luonnonsuojelulaissa (9/2023, 13 §), jonka mukaan ympäristöministeriö laatii kansallisen luonnon monimuotoisuusstrategian ja strategian toimeenpanevan toimintaohjelman yhteistyössä muiden ministeriöiden ja keskeisten tahojen kanssa. Strategiassa tulee luonnonsuojelulain mukaan asettaa valtakunnalliset toiminnalliset, määrälliset ja ajalliset tavoitteet luonnon monimuotoisuuden vähenemisen pysäyttämiseksi ja tilan parantamiseksi. Strategian ja toimintaohjelman valmistelun ja seurannan tulee perustua parhaaseen käytettävissä olevaan tieteelliseen tietoon. Valmistelussa on otettava huomioon ilmastolain (423/2022) 9–12 §:ssä tarkoitetut suunnitelmat.

Kansallista luonnon monimuotoisuusstrategiaa ja toimintaohjelmaa on valmisteltu ympäristöministeriön johdolla laajapohjaisessa yhteistyössä muiden ministeriöiden, keskeisten sidosryhmien sekä tutkimusyhteisön kanssa vuodesta 2021 saakka.

Kansallinen ennallistamissuunnitelma

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus luonnon ennallistamisesta astui voimaan 18.8.2024. Jäsenvaltioiden on kahden vuoden kuluessa asetuksen voimaantulosta laadittava kansallinen ennallistamissuunnitelma. Kansallisen ennallistamissuunnitelman valmistelu jatkui vuonna 2025. Kansallisen ennallistamissuunnitelman laatimiseen on asetettu kansallinen ohjausryhmä ja useita teemaryhmiä. Metsiä koskevista tavoitteista keskeisimmät liittyvät luontotyyppien ennallistamiseen ja säilyttämiseen sekä metsäindikaattorien tilan parantamiseen.

Helmi-elinympäristöohjelma

Helmi-ohjelma on ympäristöministeriön ja maa- ja metsätalousministeriön yhteinen ohjelma. Ohjelmaa toteuttavat ELY-keskukset, Metsähallitus, Suomen ympäristökeskus, Suomen metsäkeskus, Suomen riistakeskus sekä kunnat ja järjestöt. Toimia tehdään sekä suojelualueilla että niiden ulkopuolella.

Helmi-ohjelman keskeinen tavoite on tarkastella elinympäristöjä ja niiden tarvitsemia ennallistamis- ja hoitotoimia laajoina kokonaisuuksina ja usean toimijan yhteistyönä. Kunnostus- ja hoitotoimia keskitetään, jotta ne olisivat luonnon monimuotoisuuden kannalta mahdollisimman vaikuttavia. Ohjelman toimet perustuvat maanomistajien vapaaehtoisuuteen. Helmi-ohjelmassa on 40 toimenpidettä eri elinympäristöjen ennallistamisen, hoidon ja suojelun parantamiseksi.

Metsien luonnonhoidon toimenpiteet etenivät viime vuonna hyvin. Metsäluonnolle tärkeitä hoitotoimia, esimerkiksi lehtojen hoitoa, tehtiin yli 120 kohteella suojelualueilla sekä 38 hehtaarilla valtion monikäyttömetsissä. Ohjelman aikana hoitotoimia on toteutettu jo 700 arvokkaalla metsäluontokohteella.

Luonnon monimuotoisuudella tärkeitä ja metsäpaloja jäljitteleviä metsien polttoja tehtiin viime vuonna suojelualueilla 28 hehtaarilla. Valtion monikäyttömetsissä kulutuksia toteutettiin 630 hehtaarilla.

Pienvesien kunnostustyöt etenivät niin ikään hyvin. Lähteitä kunnostettiin 60, ja kalojen vaellusesteitä poistettiin 110 kohteelta, joista suurin osa sijaitsi valtion monikäyttömetsissä. Puroja kunnostettiin valtion talouskäytössä olevilla mailla yhteensä 47 kilometriä, suojelualueilla 24 kilometriä ja yksityismailla 12 kilometriä. Vuonna 2025 tavoitteena oli panostaa selkeästi aiempaa enemmän valtion monikäyttömetsien pienvesien hoidon määrän kasvattamiseen.

Avoimien rantaelinympäristöjen – kuten hiekkarantojen, dyynien ja rantaniittyjen – kunnostukset jatkuivat, ja vuonna 2025 toteutettiin 64 kohdetta.

Lintuvesien kunnostustyöt saatiin valmiiksi kymmenellä suojelualuekohteella. Lisäksi toteutettiin hoitokalastusta, niittoja, raivauksia ja ruoppauksia. Helmi-ohjelmaan kuuluvassa Sotka-hankkeessa perustettiin ja kunnostettiin suojelualueiden ulkopuolelle 16 lintukosteikkoa, ja ohjelman aikana niitä on valmistunut yhteensä 83. Vieraspetojen, kuten minkin ja supikoiran, pyynti jatkui 70 arvokkaalla lintuvesikohteella.

Soita suojeltiin viime vuonna noin 4 400 hehtaaria ja ennallistettiin lähes 3 000 hehtaaria. Ohjelman aikana soita on ennallistettu kaikkiaan lähes 24 000 hehtaaria. Suojeltujen soiden vesien palautuksia tehtiin 26 kappaletta, ja kaikkiaan tätä uutta ennallistamismenetelmää on hyödynnetty Helmi-ohjelmassa jo yli sadalla kohteella.

Perinnebiotooppien, kuten esimerkiksi niittyjen ja ketojen, osalta Helmi-ohjelmassa on tavoitteena nostaa hoidossa olevien kohteiden pinta-alaa ja parantaa kohteiden laatua. Vuonna 2025 Metsähallituksen luontopalvelut ja ELY-keskukset kunnostivat arvokkaita perinnebiotooppikohteita yhteensä hieman vajaat 700 hehtaaria.

Metso-ohjelma

Etelä-Suomen metsien monimuotoisuuden toimintaohjelman METSO 2008–2025 tavoitteena oli osaltaan pysäyttää metsäisten luontotyyppien ja metsälajien taantuminen ja vakiinnuttaa luonnon monimuotoisuuden suotuisa kehitys. Ohjelma on täydentänyt kansallista metsästrategiaa erityisesti ekologiseen kestävyysliittymän liittyvissä tavoitteissa. METSO-ohjelma on metsänomistajalle vapaaehtoinen.

METSO-ohjelman 2008–2025 tavoitteena oli perustaa 96 000 hehtaaria uusia suojelualueita vuoden 2025 loppuun mennessä. Tavoitteeseen lasketaan mukaan Metsähallituksen vuonna 2014 toteuttama 13 000 hehtaarin valtion metsien METSO-suojelu. Vuonna 2025 METSO-ohjelman kautta suojeltiin pysyvästi noin 3 200 hehtaaria metsäelinympäristöjä. Asetettu 96 000 hehtaarin suojelutavoite saavutettiin vuonna 2024 ja vuoden 2025 loppuun mennessä METSO-ohjelmassa on suojeltu pysyvästi ja 20-vuotisin määräaikaisin rauhoituksin yhteensä noin 99 500 hehtaaria.

Lisäksi METSO-ohjelmassa oli tavoitteena solmia ympäristötukisopimuksia ja toteuttaa luonnonhoitohankkeita 82 000 hehtaarilla vuoden 2025 loppuun mennessä. Kymmenvuotisilla ympäristötukisopimuksilla turvattiin metsäelinympäristöjä vuonna 2025 noin 3 400 hehtaaria. Luonnonhoitotöitä tehtiin yksityismetsissä noin 170 hehtaarilla. Ympäristötukisopimuksille ja luonnonhoitohankkeille METSO-ohjelmassa asetetusta tavoitteesta on saavutettu 84 prosenttia eli noin 69 100 hehtaaria.

Vuonna 2025 oli käynnissä kaksi METSO-ohjelman valtakunnallista luonnonhoidon kehittämishanketta ja yksi METSO-ohjelman yhteistoimintaverkosto-hanke. Luonnonhoidon kehittämishankkeissa fokuksessa olivat metsätiaiset ja talousmetsien jalopuut ja yhteistoimintaverkostossa rantametsät.

METSO-ohjelman jatkokauden sisällön ja tavoitteiden valmistelua jatkettiin ympäristöministeriön ja maa- ja metsätalousministeriön vetämässä laajapohjaisessa työryhmässä, jossa olivat mukana keskeiset sidosryhmät. Valmistelutyössä hyödynnettiin ohjelmakauden 2008–2025 kokemuksia, asiantuntija- ja tutkimustietoa sekä alkuvuodesta 2025 valmistunutta METSO-ohjelman loppuarviointia (Horne ym. 2025). Työryhmän laatima METSO-seurantatyöryhmän valmistelumuistio Metsien monimuotoisuuden toimenpideohjelmaksi (METSO) vuosille 2026–2040 julkaistiin joulukuussa 2025 (METSO-ohjelman... 2025).

Horne, P., Korhonen, O., Kulovesi-Kilpinen, S., Laturi, J., Mäkilä, K., Sajeva, M., Sepponen, S. & Värre, U. (2025). Etelä-Suomen metsien monimuotoisuuden toimintaohjelman (METSO) loppuarviointi: Johtopäätökset ja suositukset. Valtioneuvoston julkaisuja 2025:52. Valtioneuvosto, Helsinki. ISBN 978-952-383-873-4.

METSO-ohjelman seurantatyöryhmä (2025). METSO-seurantatyöryhmän valmistelumuistio Metsien monimuotoisuuden toimenpideohjelmaksi (METSO) vuosille 2026–2040. Ympäristöministeriön julkaisuja 2025:38. Ympäristöministeriö, Helsinki. ISBN 978-952-361-758-2.

Kestävän kasvun ohjelma

Suomen kestävän kasvun ohjelmaan kuuluu yhteensä 8,5 miljoonan euron investointi täsmämetsätalouden kehittämiseen vuosina 2021–2025. Kokonaisuuteen kuului yhteensä yhdeksän avoimien hankehakujen kautta valittua koulutus- ja kehittämishanketta, joista viimeiset päättyivät marraskuussa 2025. Ohjelman loppuwebinaari järjestettiin 26.11.2025. Kehittämis- ja koulutushankkeilla tuettiin ilmastonmuutoksen hillintää ja siihen sopeutumista sekä luonnon monimuotoisuutta. Hankkeissa koottiin tietoa ja laadittiin ohjeita parhaista käytännöistä sekä kehitettiin sensoriteknologiaa, tarkkaa paikkatietoa ja kaukokartoitusmenetelmiä. Mukana oli hankkeita, joissa mm. kehitettiin kuolleen puun seurantamenetelmiä, kohdennettua metsänlannoitusta ja metsien digitaalista kaksosta. Lisäksi edistettiin sekapuustoisuutta ja puulajiston monipuolistamista sekä kehitettiin käytäntöjä heikkotuottoisten ojitettujen soiden ennallistamiseen. Kokonaisuudessa tuotettiin koulutusmateriaaleja ja välitettiin täsmämetsänhoidon osaamista opiskelijoille, yrityksille ja metsänomistajille.

5.2 Alueelliset metsäohjelmat

Suomen metsäkeskuksen yhteydessä toimivat maakunnalliset metsäneuvostot hyväksyivät syksyllä 2020 kaikkiaan 14 alueellista metsäohjelmaa vuosille 2021–2025. Ohjelmat julkaistiin digitaalisina tarinakarttoina ja niiden toimeenpano käynnistyi vuoden 2021 alussa. Ohjelmien toimenpiteet tarkastettiin vuonna 2023 uuden kansallisen metsästrategian maakunnallista toimeenpanoa tukeviksi ja toimintaympäristön muutokset huomioiviksi. Vuosi 2025 oli ohjelmien viimeinen toimeenpanovuosi. Maakunnalliset metsäneuvostot seurasivat ja edistivät metsäohjelmien toteutumista. Ohjelmien toimeenpanoa tukivat kullakin ohjelma-alueella toimeenpanoryhmät.

Maakunnalliset metsäneuvostot käynnistivät vuoden 2024 lopulla vuosina 2026–2030 toteutettavien alueellisten metsäohjelmien (14) valmistelun. Ohjelmat valmistuivat ja alueelliset metsäneuvostot hyväksyivät ne joulukuussa 2025. Metsäohjelmien keskeinen tavoite on lisätä metsien monipuolisen ja kestävän käytön kautta hyvinvointia metsistä ja metsille. Alueelliset

metsäohjelmat siten edelleen tukevat Kansallinen metsästrategia 2035:n toimeenpanoa ja toteutusta.

Alueelliset ohjelmat laadittiin maakunnallisten metsäneuvostojen ohjauksessa, laajassa alueellisessa yhteistyössä alan toimijoiden ja muiden metsien käytöstä kiinnostuneiden kanssa. Alueellisissa metsäohjelmissa korostuvat Kansallinen metsästrategia 2035:n päämäärien mukaisesti erityisesti kunkin alueen omat kehittämistarpeet ja päämäärät sekä toimenpiteet, joilla tavoitteeseen päästään. Tarkoituksena on, että ohjelmat toimivat alueilla koko metsäalan yhteisinä työohjelmina ja metsien monipuolisen käytön edistämisen osana muissa maakunnallisissa ohjelmissa.

Alueelliset metsäohjelmat ja niiden seurantatiedot ovat saatavilla Metsäkeskuksen internet-sivuilla.

5.3 EU:n ja kansainvälinen metsäpolitiikka

EU:ssa käsiteltiin vuonna 2025 useita metsäsektoriin vaikuttavia kokonaisuuksia ja samanaikaisesti valmistauduttiin toimeenpanoon. Trendinä on viime vuosina ollut, että monet EU-aloitteet koskevat metsiä, vaikka EU:lla ei ole yhteistä metsäpolitiikkaa. Tämä tarkoittaa, ettei EU:n perussopimukseen sisälly yhteistä metsäpolitiikkaa. Etenkin maatalous-, ympäristö- sekä ilmasto- ja energiapolitiikassa on useita asetuksia ja direktiivejä, jotka vaikuttavat suoraan tai välillisesti myös metsätalouteen sekä -teollisuuteen.

EU:ssa käsitellään metsäasioita monissa toimielimissä, joissa Suomi toimii aktiivisesti. Näistä tärkeimmät ovat neuvoston metsätaloustyöryhmä sekä EU-komission alla toimiva pysyvä metsäkomitea. Samanmielisten maiden kanssa tehtävä yhteistyö on Suomelle erityisen tärkeää. Yhdeksi keskeiseksi yhteistyöfoorumiksi on noussut For forest -kumppanuus Itävallan, Ruotsin ja Slovenian kanssa. Niin sanottuun For forest+ -kokoonpanoon kuuluu edellä mainittujen ydinmaiden lisäksi Ranska ja vuonna 2025 mukaan liittyi myös Latvia ja Italia.

EU:n metsästrategia julkistettiin vuonna 2021 ja sen toimeenpano jatkui vuonna 2025. Suomen mukaan metsästrategiassa on paljon hyvää, vaikka siinä on myös osin haastavia elementtejä. Samalla kun ilmasto- ja biodiversiteettinäkökulmat on otettu huomioon hyvin, metsien ja metsäsektorin kokonaispotentiaali ja kestävyiden taloudelliset sekä sosiaaliset ulottuvuudet olisivat kaivanneet vielä tasapainoisemman roolin strategiassa. Suoraan metsästrategiaan liittyvät ajankohtaiset, vuonna 2025 käsitellyt, komission edotukset koskevat Euroopan metsien seurantakehyksestä sekä pysyvän metsäkomitean uudistamista. Komissio veti pois monitorointia ja pysyvän metsäkomitean uudistamista koskevat asetusehdotukset pois vuonna 2025. Komissio aloitti EU:n metsästrategian puolivälitarkastelun vuonna 2025.

EU:n metsästrategian valmistelu kuvasti asetelmaa, joka EU-metsäasioihin on liittynyt viime vuosina. Suomi onkin edellyttänyt komissiolta parempaa yhteistyötä metsäasioissa toimeenpanovaiheessa. Isoja kysymyksiä toimivaltajaon lisäksi EU-aloitteiden osalta on ollut, mahdollistavatko EU-aloitteet riittävissä määrin paikallisten olosuhteiden ottamisen huomioon. Suomi onkin lähtenyt siitä, että metsäpolitiikka säilytetään kansallisissa käsissä. EU voi sopia yhteisistä tavoitteista, mutta jäsenmaiden tulisi voida valita tavoitteisiin sopivat keinot itsenäisesti, sillä metsät ja niiden merkitys vaihtelevat hyvin paljon EU:n jäsenvaltioiden välillä.

EU-toiminnan ohella Suomi osallistui aktiivisesti alueelliseen ja monenväliseen metsäyhteistyöhön. Tärkeimmät yhteistyöfoorumit olivat Forest Europe metsäministerikonferenssi, YK:n Euroopan alueen työ ja globaali YK-työ etenkin YK:n elintarvike- ja maatalousjärjestössä (FAO) sekä YK:n metsäfoorumissa (United Nation's Forum on Forests, UNFF). Suomen kannat kansainvälisiin kokouksiin valmisteltiin tiiviissä yhteistyössä kansainvälisen metsäpolitiikan virkamiestyöryhmässä,

joka kokoontui maa- ja metsätalousministeriön johdolla. EU:n kantoja kansainvälisiin kokouksiin valmisteltiin neuvoston metsätaloustyöryhmässä. Kansainväliset kokoukset tarjosivat mahdollisuuden koordinoita näkemyksiä EU-maiden kesken myös ajankohtaisiin EU-aloitteisiin.

Suomi rahoitti Itävallan metsäbiotalouden edistämisen ns. COLI-hanketta, jonka puitteissa järjestettiin mm. FAO:n fasilitoima globaali webinaarisarja. Suomi osallistui myös Turkin maa-aloitteeseen YK:n metsäfoorumin alla. Sen aiheena oli metsäpalojen torjunta ja hallinta.

Kansainvälisen metsäpolitiikan virkamiestyöryhmän yhdessä sidosryhmien kanssavalmistelemaa Suomen kv. metsäpolitiikan linjaukset 2025–2035-asiakirjaa käsiteltiin metsäneuvostossa.

Kahdenvälistä yhteistyötä maa- ja metsätalousministeriö teki vuonna 2025 EU:n ulkopuolisista maista erityisesti Yhdysvaltojen, Ukrainan, Kanadan ja Japanin kanssa.

Suomi osallistui kutsuttuna maana G20-maiden puheenjohtajana toimineen Etelä-Afrikan biotalousaloitteeseen.

MMM järjesti Osakan maailmannäyttelyn yhteydessä tilaisuuden otsikolla ”*Well-being and innovations from sustainable forest-based bioeconomy*”. Sen kohderyhmänä olivat japanilainen metsähallinto, tutkijat, sidosryhmät ja media. MMM allekirjoitti *Memorandum of Co-Operation* (MoC) -yhteistyöasiakirjan Japanin sisarministeriön kanssa.

6. Lainsäädäntö, tukijärjestelmät ja tulosohtajattavat organisaatiot

6.1 Lainsäädäntö ja tukijärjestelmät

Metsätalouden kannustejärjestelmä METKA

Metsätalouden määräaikainen kannustejärjestelmä Metka tuli voimaan 1.1.2024. Metka korvasi Kemera-tukijärjestelmän.

Metsätalouden kannustejärjestelmän tavoitteena on edistää taloudellisesti, ekologisesti ja sosiaalisesti kestävää yksityismetsien hoitoa ja käyttöä. Kannustejärjestelmään sisältyy seuraavat tuet: taimikon ja nuoren metsän hoito, terveyslannoitus, suometsän hoitosuunnitelma, suometsän vesiensuojelutoimenpiteiden ja piennarteiden tekeminen, metsätalouden tieverkosto (sis. yksityisteiden perusparannus ja uuden metsätien tekeminen), ympäristötuki, metsäluonnon hoito ja kulutus. Tukea voidaan myöntää myös taimikon ja nuoren metsän hoidon yhteydessä kaadetun pienpuun keräämiseen.

Uusien metsäteiden tekemisen tuki poistui vuoden 2025 alussa. Taimikon ja nuoren metsän hoidon tukiehtoihin ja pienpuun keruusta maksettavaan lisään suuruuteen sekä yksityisteiden perusparannuksen tukitasoon tulee muutoksia vuoden 2026 alusta.

Vuoden 2025 aikana kannustejärjestelmällä tuettujen työlajien toteutusmäärät lisääntyivät edellisestä vuodesta suometsän hoitoon liittyviä tukia lukuun ottamatta.

Vuoden 2025 aikana hyväksyttiin tulosperusteisia tukia ja ympäristöllisiä tarjouskilpailuja koskevat kokeilut. Kokeiluissa testataan uusia ideoita metsätalouden kannustejärjestelmän uudistamiseksi. Kokeilujen perusteella voidaan tehdä johtopäätöksiä 2030-luvun kannustejärjestelmän kehittämisestä. Kokeilut edistävät monimuotoisuutta ja samalla tukevat uusien työkalujen kehittämistä EU:n ennallistamisasetuksen vaatimusten toteuttamisessa. Kokeilut koskevat keskimääräistä suuremman lehtipuuosuuden jättämistä taimikon ja nuoren metsän hoitotyössä, suojavyöhykkeen jättämistä, suon ennallistamista ja lehdon luonnonhoitoa. Kokeiluja koskevat säädösmuutokset tulevat voimaan 1.7.2026.

Metsälaki

Puhtaan energian, ympäristön ja huoltovarmuuden ministerityöryhmä (PEYH-minry) teki 8.4.2025 linjauksia metsien kasvua ja maankäyttösektorin hiilinieluja tukevista toimista. Ministerityöryhmä linjasi tarpeen tarkistaa metsien kasvatustiheyttä metsälainsäädännössä ja tuoda normiohjaukseen velvoitteen taimikon perustamisilmoituksen tekemiseen sekä uudistumis- tai taimettumisilmoituksen tekemiseen eri-ikäisrakenteisena kasvatettavan metsän kasvatushakkuun jälkeen.

Lainsäädäntömuutosten arviointia ja valmistelua varten käynnistettiin [säädösvalmistelutyö](#), minkä tavoitteena on valmistella hallituksen esityksen luonnos metsälain muuttamisesta ja valmistella metsien kestävästä hoidosta ja käytöstä annetun valtioneuvoston asetuksen päivitys tarvittavilta osin. Maa- ja metsätalousministeriö asetti 18.6.2025 työryhmän valmistelevaan muutosta. Työryhmän toimikausi jatkuu 31.8.2026 saakka.

Pesintäaikaiset hakkuut

Vuoden 2025 lopulla käynnistyneessä [hankkeessa](#) valmistellaan hallituksen esitys, jolla muutettaisiin metsälakia niin, että metsälaissa säädettäisiin lintujen pesintäaikaan toteutettavaa metsänhakkuuta ja muuta metsänkäsittelyä koskevista velvoitteista ja rajoituksista. Tavoitteena on ottaa esitykseen myös tarvittavat luonnonsuojelulain 70 §:n muuttamista koskevat ehdotukset. EU-tuomioistuimen elokuussa 2025 antamassa ratkaisussa täsmennettiin EU:n lintudirektiivin 5 artiklan tulkintaa liittyen pesintäaikaisiin metsänhakkuihin. Direktiivin täsmentyneen tulkinnan myötä syntyi tarve selkeyttää kansallista sääntelyä, jotta metsänhakkuu ja muu metsänkäsittely on lintudirektiivin vaatimusten mukaista ja toimintaympäristö on ennakoitava.

Maa- ja metsätalousministeriö on asettanut [työryhmän](#), joka arvioi lintujen pesintäaikana tapahtuvien hakkuiden vaikutuksia ja jonka toimikausi on 19.9.2025–28.2.2026. Työryhmän toimeksianto ei sisällä säädösmuutosehdotusten valmistelua.

Metsäpinta-alan laajentamistuki

Vuonna 2025 käynnistettiin metsäpinta-alan laajentamistukijärjestelmän valmistelu. Tukijärjestelmän on tarkoitus tulla voimaan vuoden 2027 alusta lähtien. Tukea myönnettäisiin maatalouskäytön ulkopuolelle jääneiden peltolohkojen ja turvetuotannosta poistuneiden suonpohjien metsittämiseen. Lisäksi tukijärjestelmä mahdollistaisi tuen myöntämisen myös tiettyjen ohuturpeisten, heikkotuottoisten peltujen metsittämiseen. Tukijärjestelmä pohjautuu osittain aiempaan joutoalueiden metsitystukijärjestelmään, joka oli voimassa 2021–2023. Tukea haettaisiin Metsäkeskuksesta.

6.2 Metsästrategian toteutus tulosohtavissa organisaatioissa

Suomen metsäkeskus

Metsäkeskus edisti toiminnallaan vuonna 2025 metsien aktiivista, kestävä ja monipuolista käyttöä. Metsäkeskus mm. tuotti 2,6 miljoonaa hehtaaria uutta kuviokohtaista metsätietoa metsänomistajien käyttö- ja hoitopäätösten tueksi. Kemera- ja Metka rahoituksella hoidettiin 130 239 hehtaaria taimikoita ja nuoria metsiä. Ympäristötukea metsien määräaikaan suojeluun maksettiin 3 408 hehtaarilta.

Metsäkeskuksen järjestämissä metsänomistajakoulutuksissa (16 600 osallistujaa) korostuivat metsänhoidon aiheet ilmastonmuutoksen, vesien hoidon ja monimuotoisuuden näkökulmasta, sukupolvenvaihdokset, yksityisteiden kunnostus, ympäristötuki ja soiden ennallistaminen. Maa- ja

metsätalousministeriön rahoittaman Tinttimetsä-hankkeen koulutukset olivat vuoden seuratuin yksittäinen koulutusaihe metsänomistajille. Ammattilaisten koulutuksissa (4 400 osallistujaa) korostuivat mm. Metka, ympäristötuki, tuhkalanhoitus sekä soiden ennallistaminen.

Alueellisten metsäohjelmien mukaisilla hankkeilla tuettiin KMS2035-tavoitteiden saavuttamista. Metsäkeskus työskenteli useassa valtakunnallisessa tai maakunnallisessa metsien hoitoa, ilmastokestävyyttä ja monimuotoisuutta käsittelevässä kehitys- ja tiedonvälityshankkeessa uuden tiedon käytäntöön viennin nopeuttamiseksi. Hankkeet jakautuvat Metsäkeskuksen strategian painopisteisiin seuraavasti:

- metsät ja elinkeinot 28 % (25 % vuonna 2024)
- metsät ja ilmastomuutos 27 % (35 %)
- metsät ja monimuotoisuus 17 % (22 %)
- lisäksi 21 % hankkeista mukana oli joitakin yllä mainittuja teemoja, vaikka hankkeen pääsisältö koski esimerkiksi lainsäädäntöä, Metka-tukijärjestelmää tai kouluyhteistyötä.

Metsähallitus

Metsähallituksen toiminta vuonna 2025 perustui paitsi lainsäädäntöön, myös lokakuussa 2024 asetettuihin omistajapoliittisiin linjauksiin 2024–2027. Nämä linjaukset ja tavoitteet tukevat KMS2035:n toimeenpanoa. Keskeisiä teemoja omistajapoliittisissa linjauksissa ovat luonnon monimuotoisuus, ilmastomuutokseen sopeutuminen ja sen hillintä. Lisäksi linjauksissa painottuvat toiminnasta saatava taloudellinen hyöty valtiolle ja tällä kaudella erityisesti uusiutuvan energian tuotannon mahdollistaminen valtion alueilla. Lisäksi investoidaan merkittävästi virtavesien kunnostukseen. Metsähallitus toimii johdonmukaisesti kaikkien neljän KMS:n päämäärän ja niiden tavoitteiden hyväksi.

Metsähallitus Metsätalous Oy:n liikevaihto ja liiketulos kasvoivat ja olivat vuonna 2025 jälleen erinomaisella tasolla. Pääjohtaja Juha S. Niemelä valittiin keväällä 2025 toiselle kaudelle Euroopan valtionmetsien yhdistyksen (EUSTAFOR) puheenjohtajana. Metsätalous Oy lähetti jälleen asiantuntijan vuodeksi vaihtoon Brysseliin EU-vuorovaikutuksen kehittämiseksi. Tätä toimintatapaa jatketaan myös 2026. Omistajapolitiikka asettaa Metsähallitukselle tiukat vaatimukset hyvän hallinnon ja vastuullisuuden osalta. Näiden toteutumisesta raportoidaan vuosittain Vuosi- ja vastuullisuusraportissa sekä Yleiset yhteiskunnalliset velvoitteet (YYV) -raportissa.

Etelä-Suomen luonnonvarasuunnitelma seuraavalle viidelle vuodelle valmistui kesäkuussa 2025. Laajassa yhteistyössä valmistellun suunnitelman pääteemoina ovat vihreä kasvu, ilmasto ja luonnon monimuotoisuus sekä hyvinvointi ja turvallisuus. Parhaillaan päivitysvuorossa on Lapin luonnonvarasuunnitelma, jonka valmistelu alkoi kesällä 2025.

Metsähallituksen uudistettu ilmasto-ohjelma julkistettiin heinäkuussa 2025. Strategisena tavoitteena on kasvattaa valtion monikäyttömetsien hiilinielua 10 prosentilla vuoteen 2035 mennessä ja valtion maiden puuston hiilivarastoja 10 prosentilla vuoteen 2030 mennessä vuoden 2018 tasoon verrattuna. Hiilivarastoja koskevaa tavoitetta kiristettiin viidellä vuodella aiempaan verrattuna. Monikäyttömetsistä korjatun puun määrä kasvoi suunnitellusti hieman. Valtion metsien kasvusta ja hiilinielusta huolehdittiin kasvupaikalle sopivalla ja oikea-aikaisella metsänhoidolla, metsien lannoituksella ja hyödyntämällä jalostettua siemen- ja taimimateriaalia. Jatkuvapeitteistä metsänkäsittelyä toteutettiin edelleen laajasti soveltuvilla kasvupaikoilla, etenkin turvemilla. Käyntimäärät kansallispuistoissa pysyivät korkealla tasolla, samoin eränkäyntipäivien määrät monikäyttömetsissä.

Vanhojen ja luonnontilaisten metsien inventointia jatkettiin vuoden 2025 aikana, ja vuonna 2026 työ jatkuu vielä saamelaisten kotiseutualueella. Metsätalous Oy:n ympäristöopas, joka takaa monikäyttömetsien kestävänsä käsittelyn, päivitetään vuosittain. Vuonna 2025 käynnistettiin koko Metsähallituksen vesienhoidon oppaan valmistelu. Opas valmistuu vuonna 2026. Vuonna 2025 jatkettiin luonnonhoidon asiantuntemuksen kehittämistä lisärekrytoinneilla; kaikilla kolmella metsätalouden toiminta-alueella on nyt luonnonhoidon asiantuntijan lisäksi sekä lajisto- että virtavesiasiantuntija. Metsähallituksella on henkilöstölle ja urakoitsijoille suunnattu virtuaalinen oppimisportaali, joka sisältää runsaasti niin pakollisia kuin vapaaehtoisia kursseja esimerkiksi ympäristövaatimuksista ja työturvallisuudesta. Vuonna 2025 vesiensuojelukurssi tuli pakolliseksi suoritettavaksi metsätalouden henkilöstölle ja urakoitsijoille. Metsätalous Oy:n panostus yleisiin yhteiskunnallisiin velvoitteisiin kasvoi selvästi. Luonnon monimuotoisuuden panostettiin vuositasona selvästi yli 100 miljoonaa euroa mm. ylläpitämällä ja kehittämällä alue-ekologista verkostoa sekä lahoppuun säästämisen ja lisäämisen kautta. Lahoppuun määrä niin suojelualueilla kuin monikäyttömetsissäkin on selvästi korkeammalla tasolla kuin Suomen metsissä keskimäärin.

Metsähallituksen sidosryhmävuorovaikutus on monimuotoista sisältäen sekä lakisäateistä ja järjestelmällistä yhteydenpitoa sidosryhmien kanssa että epämuodollisempaa vuorovaikutusta. Esimerkiksi säännöllistä yhteydenpitoa johtavien ympäristöjärjestöjen kanssa jatkettiin. Viestintä valtionmetsien hyödyntämisestä sekä niiden tarjoamista virkistysmahdollisuuksista oli merkittävä osa Metsähallituksen toimintaa myös vuonna 2025.

Metsätalous Oy:n pitkäaikainen toimitusjohtaja Jussi Kumpula jäi eläkkeelle vuoden 2025 lopussa. Hänen seuraajansa on Karoliina Niemi.

Luonnonvarakeskus

Luonnonvarakeskuksessa valmisteltiin vuoden 2025 aikana uusi strategia, jonka vision mukaisesti Luke on rohkea bioyhteiskunnan rakentaja. Uuden strategian tavoitteet pyrkivät uudistamaan alkutuotantoa, luomaan ratkaisuja luonnonvarojen käytön kestävyteen sekä yhteensovittamiseen sekä kehittämään kilpailukykyistä ja kriisinkestävää bioyhteiskuntaa. Luonnonvaratiedosta pyritään tekemään entistä vaikuttavampaa. Nämä tavoitteet ja niihin pohjautuvat Luken uudet tutkimusohjelmat (2026–2029) tukevat monin eri tavoin KMS2035:n toteutusta.

Vuoden 2025 aikana julkaistiin useita Luken politiikkasuosituksia, visioita ja synteisiraportteja KMS2035:n päämääriin liittyen, ja niitä koskeva viestintä oli monipuolista ja vaikuttavaa. Julkaistut synteisiraportit palvelivat tietopohjaista päätöksentekoa ja ne liittyivät mm. talousmetsien luonnon monimuotoisuuden kehitykseen, tuulivoiman yhteensovittamiseen metsien ja soiden käytön kanssa sekä luonnonvaraisiin eläimiin liittyviin konflikteihin. Lisäksi julkaistiin ajankohtainen visioraportti suometsien metsänhoidosta <https://www.luke.fi/fi/tutkimus/politiikkasuositukset-ja-synteisiraportit>. Luken tilastopalvelut kehittivät ja julkaisivat KMS2035:n toteutuksen seurantaa palvelevia indikaattoreita ja niiden arvoja koskien vuotta 2025. Valtakunnan metsien inventoinnissa aloitettiin Metsäsäätiön rahoituksella hanke uusien monimuotoisuusindikaattorien kehittämiseksi inventointiin.

Luke vaikutti eri toimenpiteillä EU-lähtöisiin politiikkoihin, niiden vaikutusten arviointiin Suomessa sekä kansainvälisen tutkimusrahoituksen kohdentumiseen. EU-tason päätöksentekoon välitettiin tutkimustietoa, esimerkiksi toteuttamalla kaksi Luken johdon vierailua Brysseliin ja julkaisemalla niiden yhteydessä positiopaperit. Vaikuttamistyötä tapahtui myös osana EU-virkamiesten vierailuja Lukeen ja lukelaisten vierailuilla EU:n toimielimissä. ”Research Institutes For Forests+” -verkoston toiminta vahvistui, ja verkosto osallistui syksyllä 2025 For Forests+ -maiden ministerien kokoukseen Sloveniassa ja esitteli tutkimukseen pohjautuvia näkemyksiä metsien roolista hiilen sidonnassa.

7. Vuoden 2026 keskeiset toimenpiteet

Vuonna 2026 toteutetaan Kansallinen metsästrategia 2035:n toimenpidesuunnitelmaa. Ilmastonmuutokseen, hiilinieluihin ja metsien kestävään käyttöön liittyvät kysymykset tulevat myös vuonna 2026 olemaan merkittävä osa suomalaista metsäkeskustelua. Nämä kysymykset liittyvät kiinteästi kansallisen metsästrategian metsäalan uudistumisen ja kilpailukykyisyyden kärkihankkeeseen. Hallitusohjelmaa toimeenpanevat metsien kasvua ja hiilensidontaa vahvistavat toimet ovat olennainen osa metsien kasvu sekä elonkirjoa talousmetsissä -kärkihankkeiden toteuttamista. Vaikka monet pitkän aikavälin megatrendit tukevat metsäteollisuustuotteiden kysyntää ja metsäsektoria, luovat geopolitiikan muutokset epävarmuutta metsäsektorille myös vuonna 2026.

Metsäneuvoston kokouksissa käsitellään metsäalan kehittymisen kannalta merkittävimpiä ja ajankohtaisia aiheita. Vuonna 2026 metsäneuvostossa keskeisinä teemoina ovat Kansallinen metsästrategia 2035:n tasapainoinen toteutus, metsien kasvun ja hiilinielujen vahvistamisen toimet sekä metsiin liittyvien EU-asioiden käsittely. Erityinen huomio kiinnitetään kansallisen ennallistamissuunnitelman valmisteluun, metsien kasvun ja hiilinielujen vahvistamisen toimenpiteisiin sekä viestintään. Vuoden 2026 aikana valmistellaan muutoksia metsälakiin ja valmistellaan uutta metsäpinta-alan laajentamistukijärjestelmää.

Kansallisen metsästrategian tavoitteita tukevaa tutkimus-, kehitys- ja innovaatio-ohjelmaa pyritään edistämään. TKI-ohjelman tehtävänä on tukea metsästrategia päämäärien ja tavoitteiden saavuttamista. Biotalousstrategiaan kuuluvilla biotalouden kasvupaketin toimilla pyritään vauhdittamaan muun muassa metsäbiotalouden arvonlisän kasvua ja vahvistamaan Suomen huoltovarmuutta.

Metsästrategian tavoitteiden toteutumiseksi on toimiva koordinaatio muiden hankkeiden ja ohjelmien, kuten esimerkiksi uusien alueellisten metsäohjelmien (AMO) kanssa on tärkeää. Metsästrategian toteutuksessa ja eri hallinnonalojen strategioiden yhteensovittamisessa tarvitaan tiivistä yhteistyötä. Useita hyvin keskeisiä metsiin liittyviä EU-aloitteita on aktiivisessa valmisteluvaiheessa. Kaikkien näiden valmisteluun tulee osallistua osana metsästrategiatyötä.

Metsästrategiatyöllä parannetaan informaatio-ohjauksen sisältöjä ja keinoja, mutta myös taloudellista ja normiohjausta kehitetään. Rahoituksen varmistaminen metsästrategian kokonaisuuden tasapainoiseen toteutukseen on keskeistä. Metsästrategian tavoitteiden saavuttaminen edellyttää rahoituksen huolellista kohdentamista.